

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 27.10.2010
COM(2010) 6608 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ДО
СЪВЕТА, ДО ИКОНОМИЧЕСКИЯ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И ДО
КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

За Акт за единния пазар

За изграждане на високо конкурентна социална пазарна икономика

**50 предложения с оглед подобряване на условията на работа, предприемачество и
търговия за всички нас**

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ДО
СЪВЕТА, ДО ИКОНОМИЧЕСКИЯ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И ДО
КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

За Акт за единния пазар

**За изграждане на високо конкурентна социална пазарна
икономика**

**50 предложения с оглед подобряване на условията на работа, предприемачество и
търговия за всички нас**

(Текст от значение за ЕИП)

ВЪВЕДЕНИЕ

Изграждането на голям пазар е в основата на европейския проект на първооснователите, разбрали колко са съществени срещите, обменът на идеи, съвместната работа за изграждането на по-богато, творчески ориентирано, интелигентно, справедливо и солидно общество. Водещата цел на **големия европейски пазар** и в миналото, и днес, е постигането, в отговор на подхранваното и **консолидираното от общия интерес желание за съвместно съществуване**, на общо социално-икономическо пространство, споделяно при зачитане на индивидуалните различия.

Общ пазар, единен пазар, вътрешен пазар — видоизменените с течение на времето названия отразяват двоякия процес на разгръщане както във вертикален план — около **четирите основни свободи** на движение на хора, стоки, услуги и капитали, така и в хоризонтален — със засилване на **икономическата интеграция**, създаването на **единна парична единица** и развитие на **политиката на сближаване**. Такава политика, съпътстваща единния пазар, е необходима, за да се осигури на всички граждани, независимо в коя географска точка се намират, възможност да се възползват от него и да способстват за развитието му.

Близо 60 години след създаването на Европейската общност за въглища и стомана, **ползата от единния пазар е безспорна**. През последните две десетилетия създаването на единния пазар и отварянето на границите бяха сред основните двигатели на растежа в Европа. Според изчисленията на Комисията интегрираният ефект на интеграцията на вътрешния пазар, в частност чрез либерализирането на мрежовите индустрии, и разширяването позволи създаването на 2,75 млн. допълнителни работни места и 1,85 % ръст за периода 1992—2009 г.

Днес Европа е най-голямата световна икономика. Тя е най-големият вносител и износител, дори ако се изключи вътрешната търговия. В условията на глобалната икономика единният пазар е негово основно конкурентно предимство, което му позволява да има по-голяма тежест в световното равновесие на икономическите сили и то именно в момент, когато се появяват нови участници.

Преди всичко обаче единният пазар принася полза на ежедневната дейност на бизнеса и гражданите. Конкретни измерения са поевтиняването със 70 % на цената на разговорите по мобилен телефон, с 40% — на самолетните билети и др. От своя страна обменът на стоки и услуги в рамките на Европейския съюз днес представлява съответно 17 % и 28 % от световния.

През всичките тези години големият европейски пазар, като заздравяваше и умножаваше връзките на една „**практически изпитана солидарност**“ между европейците, както и като се обновяваше и развиваше в хоризонтално и вертикално отношение, успя да остане крайъгълният камък на европейския проект.

Днешният свят обаче не е като този през 1985 г., когато Комисията предложи коренното преобразуване, довело до създаването на 1 януари 1993 г. на единния пазар.

Светът е друг. Глобализацията ускори търговията и технологичното развитие, като позволи появата на нови конкуренти дори на най-свойствената на европейците дейност — производството на стоки и услуги със съществена добавена стойност. Това поставя двойно предизвикателство пред Европейския съюз: още по-решително развитие на експертната при секторите с висока добавена стойност и провеждането на политика, която улеснява достъпа на европейския бизнес и по-специално на малките и средните предприятия до невероятните възможности, които предлагат тези нови средоточия на растеж.

Самата Европа се е променила. Тя е по-обединена, по-разширена и по-интегрирана.

Финансовата и икономическата криза засегна икономиките на всички държави-членки и всички икономически сектори. Тя дестабилизира както бизнеса, така и работната сила и намали покупателната способност на милиони европейски потребители. Единният пазар е средство за борба с кризата — той смекчи въздействието ѝ и ще позволи успешното ѝ преодоляване. Той също така е и ключов ресурс за бъдещето.

Всички тези причини подтикнаха председателя Барозу да натовари **Марио Монти** със задачата да изготви доклад за единния пазар. Както последният подчертава в него, „изграждането на всеобхватен и ефикасен единен пазар е определящ фактор за макроикономическите резултати на Европейския съюз“¹, като добавя, че „ако популярността му е по-ниска от всякога, то необходимостта от него никога не е била по-голяма“². В доклада следователно се предлага „нова стратегия, така че да се защити единният пазар от риска за поява на икономически национализъм, в обхвата му да бъдат включени нови области от съществено значение за икономическия растеж в Европа, както и да се достигне приемлива степен на консенсус по отношение на него.“³

В доклада си за 2010 г. Европейският парламент подчертава: „**интеграцията на вътрешния пазар не е необратим процес и запазването му не би могло да се приема за даденост.**“

¹ Доклад на Марио Монти до председателя на Европейската комисия „Нова стратегия за единния пазар“, 9 май 2010 г., стр. 9.

² Цит. доклад на Марио Монти, стр. 24.

³ Цит. доклад на Марио Монти, стр. 9.

Тази констатация обосновава **префокусирането в настоящия момент на целите** на политиките в областта на вътрешния пазар към постигането на „силно конкурентна социална пазарна икономика“ с оглед възобновяването на останалия недовършен процес на интеграция и реализирането на потенциала на Европа за растеж в служба на прогреса; възвръщането на доверието в европейския модел на социална пазарна икономика — чрез поставянето на акцента на единния пазар върху самите европейци; възприемането на нов глобален подход по отношение на единния пазар, обхващащ всички участници, както и с оглед по-доброто разбиране и спазване на неговите правила в Европейския съюз и прилагането им в ежедневието.

Този подход е подход за социална пазарна икономика. Той изхожда от констатацията, че за да позволи на Европа да постигне колективна конкурентоспособност единният пазар трябва да се опира на всички участници: бизнеса, потребителите и работната сила.

Причината е, че единният пазар може да бъде още по-голям източник на растеж и заетост. Потенциалът му не се използва напълно. През 2009 г. например публичните трансгранични покупки са съставлявали едва 1,5 % от всички възложени обществени поръчки. Въпреки значителния напредък в изграждането на единен пазар на услугите, делът на трансграничните услуги в БВП на ЕС е бил едва 5 % спрямо 17 % на търговията в ЕС с произведена продукция. През 2008 г. едва 7 % от потребителите са извършили трансгранични покупки по интернет.⁴

Комисията изчислява⁵, че допълването, задълбочаването и напълното реализиране на потенциала на единния пазар, в частност чрез предложените в настоящото съобщение мерки, може през следващите десет години да доведе до потенциален растеж от порядъка на 4 % от БВП⁶.

Единният пазар, освен това, не е самоцел, а инструмент в служба на останалите политики. Правилното му функциониране може да увеличи резултатността на всички мерки на публичния и частния сектор в отговор на предизвикателствата, които поставят растежът, социалното сближаване, заетостта, сигурността и изменението на климата.

Новият тласък, който трябва да бъде даден на единния пазар, стои следователно в основата на европейската **Стратегия 2020** със седемте ѝ водещи инициативи: i) Съюз за иновации; ii) Младежта в движение; iii) Програма в областта на цифровите технологии за Европа; iv) Европа за ефективно използване на ресурсите; v) Индуриална политика за ерата на глобализацията; vi) Програма за нови умения и работни места; vii) Европейска платформа срещу бедността. Модернизираният единен пазар е общата основа на всяка от тях. Той е лостът, който ще им позволи да бъдат източници на растеж и заетост, импулсът за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и факторът, засилващ синергичния ефект на отделните водещи инициативи,

⁴ Източник: службите на Комисията.

⁵ Симулацията е по модела QUEST.

⁶ Източник: службите на Комисията. Тази оценка се фокусира върху известен брой мерки, някои от които са част от настоящото съобщение (в частност мерките за намаляване на правната и административната тежест и за насърчаване на отворени публични покупки). Цифрата от 4 % може да бъде сметната за консервативна хипотеза, тъй като, предвид факта, че съществена част от това въздействие е в резултат на прилагането на директивата за услугите, е трудно, дори невъзможно да се измери въздействието на значителен брой мерки, които следователно не са включени в тази оценка.

някои мерки на които са от своя страна структуроопределящи за функционирането на пазара и в това си качество са мерки за придаване на нов тласък на развитието му. Поради това те са посочени както в настоящото съобщение, така и във водещите инициативи и по-специално в Програма в областта на цифровите технологии за Европа, Съюз за иновации и Индустриална политика за ерата на глобализацията.

Без да налага нови ограничения, **този тласък трябва да превърне единния пазар в пространство, пълно с възможности.** Чрез изготвянето и ефективното прилагане на общи правила единният пазар трябва да служи за свързващо звено на структурния растеж. Той трябва да бъде истинска „база“ на европейците в условията на глобализацията, конкурентно и конкурентоспособно пространство, отворено без наивитет към света, благоприятстващо сътрудничеството с търговските партньори с акцент върху постигането на по-голямо сближаване на действащите на пазарите по света правила и стандарти, чийто резултат е взаимно изгоден. В този контекст е важно да не се забравя, че успехът на европейския модел зависи от способността му да съчетае икономическите постижения със социалната справедливост, както и да мобилизира за постигането на тази цел всички стопански субекти и социални партньори.

И така, усилията трябва да се насочат преди всичко към основното предимство на европейската икономика, което са двадесетте милиона предприятия, главно малките и средните, движени от създатели на блага, работници, студенти, занаятчии и предприемачи — всички те участници на единния пазар, които се нуждаят от финансиране, за да иновират, увеличават конкурентоспособността си и създават работни места.

За възвръщането на доверието в единния пазар е необходимо **европейските потребители също да бъдат разглеждани като негови участници** и да им се позволи да купуват, да инвестират, да се ползват от медицински грижи или да се обучават в рамките на цяла Европа. Единният пазар трябва да гарантира на всички тях достъп до сигурни и надеждни продукти, които отговарят на стандарти и се предлагат на конкурентни цени. Това, което се отнася за селскостопанските и хранителните продукти, както и за преработените продукти, трябва да обхване — и да бъде възприето като насока за развитие — редица други области на дейност и в частност услугите, включително услугите от общ икономически интерес и финансовите услуги на дребно.

За да отговори на тези предизвикателства, да възстанови доверието, да възобнови един устойчив и справедлив растеж, Европа трябва да развие способност за волеви и решителни действия. **Необходимо е наличието на европейски колективен ангажимент** и припознаване на целите от страна на всички участници, европейски, национални или регионални, публични и частни, икономически и социални.

Това е смисълът на този Акт, който Комисията днес представя за обсъждане от обществеността. Прилагането му ще позволи да се определят значителните генератори на растеж като цифровата икономика, услугите и преобразуванията, които налагат опазването на околната среда и изменението на климата. То ще позволи и постигането на консенсус по тях в отговор на изтъкнатата от Марио Монти загриженост⁷. Комисията възнамерява да лансира широко обществено обсъждане в цяла Европа за

⁷ Цит. доклад, стр. 38.

период от четири месеца относно възобновяването на развитието на единния пазар. След приключването на обсъжданията Комисията ще предложи на останалите институции да се ангажират твърдо с окончателния вариант на Акта.

Осъществяването на настоящия Акт за единния пазар ще позволи отбелязването по динамичен начин на 20-тата годишнина от създаването на единния пазар в края на 2012 г.

Настоящият Акт се приема успоредно с „Доклад 2010 за европейското гражданство: премахване на препятствията пред правата на европейските граждани“, който от своя страна акцентира върху премахването на препятствията, които европейските граждани срещат в ежедневието си, например когато пътуват, учат, встъпват в брак, пенсионират се, купуват, наследяват имущество или гласуват в друга държава-членка.

Настоящият Акт за единния пазар и докладът за гражданството са допълващи се инициативи, насочени към преодоляване на все още съществуващата разпокъсаност в Европейския съюз по въпроси от пряк интерес за гражданите и оттам — към конкретизиране на ангажимента за създаване на Европа на гражданите и ефикасно функциониращ единен пазар в отговор на потребностите и в съответствие с очакванията на гражданите и бизнеса.

1. СИЛЕН, УСТОЙЧИВ И СПРАВЕДЛИВ РАСТЕЖ, ДВИЖЕН ОТ БИЗНЕСА

В ЕС има 20 милиона предприятия, които осигуряват 175 милиона работни места и предоставят стоки и услуги на 500-те милиона потребители на Съюза, както и на много други по света. **Единният пазар е ключов фактор за конкурентоспособността на тези предприятия.** Той трябва да им предоставя благоприятна среда и да ги насърчава да се развиват, продават, купуват, инвестират свободно в целия Европейски съюз и извън нея. **Малките и средните предприятия предлагат най-голям потенциал за създаване на работни места и ролята им в единния пазар заслужава специално внимание и целенасочени действия в отговор на техните опасения.**

Свободното движение на стоки и услуги са две от основните свободи, залегнали в договорите. Свободното движение на стоки е един от първите успехи на единния пазар. Подсилено с премахването на вътрешните граници през 1993 г., то доведе до съществено разнообразяване на продуктово предлагане в ЕС. Запазването му е предмет на редица политики на ЕС, насочени към премахването и недопускането на неоправдани препятствия пред движението на стоки в рамките на единния пазар, като същевременно се гарантира безопасността на тези стоки за потребителите — цел, която изисква поставянето на особен акцент върху наблюдението на пазарите и борбата срещу пиратството и фалшифицирането.

Разпокъсаността на вътрешния пазар често се посочва от бизнеса като фактор, възпрепятстващ конкурентоспособността му. **Пъстрият спектър от национални правила е наистина значителна тежест** за предприятията, забавя инвестициите, ограничава икономията от мащаба и синергията и пречи на навлизането на пазара на нови участници. Поради това е необходимо пазарите да бъдат по-добре интегрирани, а пречките — премахнати чрез открояване на областите, в които липсата на координация и хармонизация се отразява неблагоприятно на гладкото функциониране на единния пазар.

Глобалната конкуренция се засили. Европейската икономика е изправена пред нови предизвикателства и трябва да използва тези нови възможности за постигането на устойчиво развитие. **Предимствата ѝ трябва да бъдат консолидирани и тя трябва да успее да посрещне тези предизвикателства на равна нога.**

Провеждането на промишлена политика изисква по-добро пазарно изграждане и подходяща рамка с оглед създаването на европейско предлагане и развитието му. Европа трябва да запази ключовата си позиция в международната конкуренция. Условието за успешното укрепване на промишлените отрасли — и общо на европейското предлагане — по цялата верига на създаване на стойност са изграждане на пазара, подкрепа на научно-изследователската и развойна дейност, внедряване на програмата в областта на цифровите технологии и електронната търговия, както и наличие на средства за финансиране.

От началото на кризата до този момент Европейският съюз предприе спешни мерки за възстановяване на нормалното функциониране и стабилността на финансовите пазари. Въпреки това са необходими допълнителни мерки, така че да се постигне финансова система, която е не само по-стабилна, а **освен това е в услуга на реалната икономика и насърчава устойчивия икономически растеж.** Многобройни мерки в областта на прозрачността на пазара, надзора, финансовата стабилност, отговорността и защитата на потребителите на финансови продукти или предотвратяването на кризи са в процес на приемане или се обсъждат. Европейският съюз е поел ангажимент да приеме всички предложения за реформи в тази област до края на 2012 г. Разгръщането на дългосрочни инвестиционни проекти се нуждае от европейска рамка, а насочването на частни фондове към тези инвестиции — от допълнителни инструменти.

За постигането на целите на стратегията 2020 на Европейския съюз за модернизиране на икономиката са необходими значителни инвестиции. Още на този етап Съюзът може да подкрепи тези проекти, като предостави на инвеститорите, които взимат решения за периоди, обхващащи десетилетия, стройни стратегически насоки и създаде необходимата правна рамка. Бюджетът на Европейския съюз и Европейската инвестиционна банка могат да спомогнат за привличането на частни капитали за тези проекти.

В този сложен и променящ се свят, **необходимото равнище за идеите и действията в условията на глобализация е Европа.** Пазарите са със световно измерение, поради което Съюзът трябва по-уверено да защитава интересите и ценностите си в духа на реципрочност и взаимна изгода. Европейската политика следва да се стреми да осигури напредък на международно равнище на сближаването на правилата и стандартите. В отговор на неотложната необходимост от глобална конкурентоспособност, единният пазар трябва да бъде за европейския бизнес една истинска „база“ за растеж и търговия с партньорите от целия свят.

Единният пазар трябва да се превърне в реалност, за да предостави на създателите на блага, производителите и потребителите необходимото им за осигуряването на икономическия растеж континентално измерение. Единствената гаранция за създаването на устойчиви работни места е устойчивият растеж. Други основни инструменти за развитие и напредък, както и за преодоляване на демографските, екологичните и социалните предизвикателства, са свободата на движение и една неизкривена и отворена конкуренция.

1.1. Насърчаване и защита на създаването на блага

За да са конкурентоспособни в световен план, европейските предприятия, изобретатели и творчески личности трябва на всяка цена да могат да разгръщат потенциала си в рамките на единния пазар при условия, които поощряват във възможно най-голяма степен иновациите и създаването на блага.

Това означава осигуряване на надеждни средства за защита, по-специално в борбата срещу фалшифицирането и пиратството.

Предложение № 1: Европейският парламент и Съветът трябва да предприемат необходимите действия за приемането на предложенията относно създаването на лиценз на Европейския съюз, неговия езиков режим, както и единната система за разрешаване на спорове. Целта е издаването на първите лицензи да се осъществи през 2014 г.

Фрагментарният характер на патентната система, който все още е налице, поставя съществени пречки пред иновациите и достъпа на европейския бизнес, особено на малките и средните предприятия, изследователските центрове и изобретателите, до предоставяната от патентите защита. Подобна система на патентна защита, излишно сложна и скъпа, е фактор за забавянето на научните изследвания и иновациите в Европа в сравнение например със САЩ или Япония. Липсата на еднаква защита в рамките на единния пазар и високите разходи за патентна защита водят до фрагментарна защитна система. Високите разходи за воденето на множество съдебни спорове в редица държави-членки затрудняват достъпа до правосъдие. Евентуалният разнобой между съдебните решения в различните държави-членки създава липса на правна сигурност, което от своя страна увеличава разходите при трансграничната търговия и я затруднява. Въвеждането на патент на Европейския съюз и на единна патентно-правна система е огромен стимул за конкурентоспособността, научните изследвания и иновациите в Съюза, както и средство за намаляване на разходите и сложността на системата, както за получаване на съответните права в Европейския съюз, така и за тяхното възстановяване.

Предложение № 2: През 2011 г. Комисията ще предложи рамкова директива относно управляването на авторското право с оглед осигуряването на електронен достъп до съдържания при усъвършенстване на насочването, прозрачността и електронното управление на авторското право. Комисията ще предложи и директива относно произведенията, за които е трудно или невъзможно да бъде определено на кого принадлежат авторските права (т.нар. „осиротели“ произведения).

Липсата на европейска рамка за ефикасно управление на авторското право в рамките на ЕС значително усложнява предоставянето на знания и културни продукти онлайн. Създаването на единен европейски цифров пазар изисква ефективно използване на потенциала за разпространение онлайн при увеличаване на наличността на творческото съдържание, като същевременно на правопритежателите се гарантират възнаграждение и адекватна защита на произведенията им. Комисията е наясно с факта, че различните национални режими за таксуване на копирането с частна цел се отразяват неблагоприятно на трансграничните продажби и производството на медийни носители.

При определянето на елементите на едно градивно решение Комисията ще вземе предвид диалога между заинтересованите страни.

Става въпрос също така за осигуряване на лесен достъп до истински единен пазар на тези европейци, които са най-привикнали да се забавляват и да пазаруват онлайн. Поколенията, израснали с интернет, не биха простили, ако ползите от единния пазар бъдат запазени само за физическите стоки. Затова свободите на единния пазар трябва да обхванат и предоставяните онлайн услуги, като същевременно се гарантира висока степен на защита на създаването на блага и на интелектуалната собственост.

Предложение № 3: През 2010 г. Комисията ще предложи план за действие за борба с фалшифицирането и пиратството, в който ще се съдържат законодателни и незаконодателни мерки. През 2011 г. тя ще направи и законодателни предложения, по-специално с оглед приспособяването на правната рамка към възникналите с развитието на интернет потребности, както и засилването на митническите действия в тази област, а също така ще направи преглед на стратегията си за прилагане на правата, свързани с интелектуалната собственост, в трети държави.

Фалшифицирането и пиратството струват всяка година на европейската икономика милиарди евро и хиляди работни места. Според оценка на ОИСП, търговията с фалшиви стоки през 2007 г. е възможно да е достигнала 188 млрд. EUR⁸. Проучване на Евробарометър, публикувано през юни 2009 г., показва, че между една четвърт и една трета от гражданите на ЕС смятат, изтъквайки различни причини, че закупуването на фалшиви стоки е оправдано⁹. Въпреки някои подобрения, липсата на достатъчно силни и координирани механизми за защита на интелектуалната собственост пречат на борбата срещу фалшифицирането и пиратството.

1.2. Търсене на нови пътища за постигането на устойчив растеж

Поради бъдещото световно търсене на технологии и решения за посрещане на огромните предизвикателства, които изменението на климата, сигурността на енергийните доставки или демографските изменения поставят пред обществото, тези предизвикателства представляват и значителни възможности за развитие за европейския бизнес. Актът за единния пазар трябва да се разглежда като средство за извличане на полза от тези възможности. В това си качество изключително обещаващи изглеждат инициативите за въвеждане на по-ефикасен механизъм за стандартизиране, по-съгласувано в рамките на целия пазар енергийно облагане, за задълбочаване на единния пазар в сферата на услугите или отбраната, за развитие на предлагането на продукти с високи екологични характеристики и др. Изпълнението на тези действия може да се впише в по-широката рамка на водещата в европейската стратегия 2020 инициатива в областта на промишлената политика, която Комисията предстои скоро да приеме. Процесът на „взаимна оценка“ на директивата за услугите също трябва да продължи с оглед допълнителното развитие на този решаващ отрасъл за европейската икономика. Освен това докладът за дистрибуционните услуги предостави важна информация за функционирането на пазара на услуги¹⁰. **Също така, както бе**

⁸ Вж. The Economic Impact of Counterfeiting and Piracy, OECD, Paris, 2007.

⁹ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_263_en.pdf

¹⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/retail/docs/monitoring_report_en.pdf

подчертано в програмата на Комисията в областта на цифровите технологии, потенциалът за растеж и богатият асортимент продукти и услуги, които може да предостави цифровият пазар, трябва да бъдат напълно използвани. Накрая може да се отбележи, че това, което се отнася за общия инструмент, какъвто е директивата за услугите, е валидно и за конкретни сектори като транспортните услуги, които са истинска „кръвоносна система“ на единния пазар.

Предложение № 4: Комисията и държавите-членки ще си сътрудничат за продължаване на развитието на вътрешния пазар на услуги въз основа на прилагания понастоящем от държавите-членки и Комисията процес на „взаимна оценка“ на директивата за услугите. През 2011 г. Комисията ще посочи и конкретните мерки в тази насока, включително в сектора на услугите за бизнеса.

Услугите са отрасъл от решаващо значение за икономическото възстановяване на Европа. Той осигурява над 70 % от всички работни места и от нетното създаване на работни места в единния пазар. Наличието на гладко функциониращ единен пазар на услугите ще позволи на гражданите и бизнеса, особено на МСП, да се възползват от предимствата му, като им предоставя по-качествени услуги на по-конкурентни цени и пазари. В тази връзка директивата за услугите бе важна стъпка към създаването на действащ единен пазар на услугите. Според скорошно проучване реализираните в резултат на директивата печалби на равнище Европейски съюз биха могли да достигнат между 60 и 140 млрд. EUR, което при консервативно оценяване представлява потенциал за растеж на БВП от 0,6 % до 1,5 % от БВП¹¹.

Резултатите от процеса на взаимна оценка предоставят за първи път подробна картина на функционирането на съществена част от вътрешния пазар на услуги (директивата обхваща дейностите с 40 %-ов дял от БВП и заетостта на Европейския съюз). Това широкообхватно действие показва необходимостта за Комисията и държавите-членки от съвместен задълбочен преглед на практическото функциониране на правната рамка на някои основни сектори. Изглежда уместно да се пристъпи общо към „тест на ефективността на вътрешния пазар“, за да се провери ползата от него за растежа, заетостта и иновациите. В тази връзка трябва да бъдат използвани въведените от директивата за услугите средства за прозрачност и диалог с държавите-членки. Трябва също така да се прецени дали е нужна специална инициатива за осигуряване на по-ефикасно и по-съобразено с конкретните условия прилагане на правата на доставчиците на услуги на вътрешния пазар и техните клиенти. Друг пример за област, която е уместно да бъде разгледана, е секторът на услугите за бизнеса, който е основен фактор за конкурентоспособността на европейската промишленост.

Предложение № 5: До 2011 г. Комисията ще предприеме инициативи за развитието на електронната търговия в единния пазар, като акцентът ще бъде поставен върху проблемите, които възникват пред потребителите в цифровата икономика. Те ще включват съобщение относно функционирането на електронната търговия, както и насоки към държавите-членки за осигуряване на ефективното прилагане на разпоредбата на директивата за услугите, насочена към

¹¹ Вж. Expected economic benefits of the European Services Directive, Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis (CPB), ноември 2007.

борба срещу дискриминирането на доставчиците на услуги въз основа на националността или местопребиваването им.

С оглед изграждането на вътрешен пазар, който разгръща целия си потенциал за растеж и същевременно отговаря на очакванията на гражданите, разглеждането на проблема с недостатъчното развитие на електронната търговия е от първостепенна важност. Всъщност днес нейният обем представлява едва между 2 % и 4 % от общата търговия, като трансграничната електронна търговия на свой ред представлява съвсем малка част от електронната търговия. Цифровият единен пазар е един от секторите, където равнището на доверие на потребителите, както и това на извършените покупки, са сред най-ниските. Твърде често потребителите, които се опитват да си купят продукти или услуги, предлагани онлайн от стопански субекти от други държави-членки, са възпрепятствани или са обект на дискриминация въз основа на националността или местопребиваването си. Тази ситуация е не само знак за лошо функциониране на пазара, а — което е по-съществено — причина за неудовлетворение и липса на доверие от страна на гражданите във възможностите, които предлага единният пазар. В директивата за услугите на търговците на дребно се забранява да третираат неравносложно потребителите въз основа на националността или местопребиваването им, включително в киберпространството, освен ако такова третиране е „обективно обосновано“, например поради различни транспортни разходи. През второто полугодие на 2011 г. ще бъдат приети нови насоки, които да подпомогнат властите да приложат тази клауза за недискриминация в директивата за услугите (член 20). В тях подробно ще бъдат изложени начините за позоваване на тези обективни причини. Въпросът обаче за равнопоставения достъп на всеки европейски потребител до електронната търговия в друга държава-членка трябва да бъде вписан в по-обща политика за развитие на електронната търговия, така че да бъде подобрен достъпът на гражданите до търговията изобщо. През първото полугодие на 2011 г. Комисията ще приеме съобщение, чийто предмет ще бъде проучване на пречките пред развитието на електронната търговия, предлагане на насоки за действие и оценка на директивата за електронната търговия. Успоредно с това до 2012 г. Комисията ще публикува кодекс на правата на потребителите при пазаруване онлайн в ЕС¹², в който ще изложи ясно и подробно правата на потребителите на услуги, предоставяни онлайн.

Предложение № 6: През 2011 г. Комисията ще предложи изменение на правната рамка на стандартизацията с оглед увеличаване на ефективността и ефикасността на стандартизационните процедури, както и участието на заинтересованите страни в тях, а така също и с оглед разширяване приложимостта на тези процедури към услугите.

Въвеждането на европейски стандарти за продуктите бе ключов инструмент за осигуряване на гражданите на доброкачествени и безопасни за здравето стоки и услуги, а на бизнеса — на лесно използване на новаторските и международно признати стандарти. Настоящата правна рамка на стандартизацията се нуждае обаче от допълнително разработване в консултация с международните организации по стандартизация, за да направи възможно ускореното въвеждане на стандартите, да бъде в унисон с развитието на технологиите и същевременно да позволява на всички

¹² Както бе обявено в Програма в областта на цифровите технологии за Европа и Доклад 2010 за гражданството.

заинтересовани страни (бизнес, потребители, обществени институции) да имат пълноправно участие в изготвянето на стандартите. Една по-ясна уредба може също така се окаже необходима при стандартизирането на услугите с оглед осигуряването на последователен подход в различните регулирани области на единния пазар.

Предложение № 7: През 2011 г. Комисията ще приеме Бяла книга за транспортната политика, в която ще предложи редица действия, насочени към премахването на остатъчните несъответствия между различните национални начини и системи за транспорт.

Транспортът е двигателната система на икономиката. Добра илюстрация за това е изригването на вулкана Eyjafjallajökull през април тази година, което показва колко икономиката като цяло е зависима от транспортната си система. Всъщност едно от първостепенните качества на всяка съвременна икономика е способността на транспортната ѝ система да пренася до местоназначението им стоките и хората по всяко време и възможно най-безпрепятствено. Така днес повече от всякога транспортните услуги, доколкото са от стратегическо значение за сближаването на предлагането и търсенето, играят ключова роля в услуга на икономическия растеж и създаването на работни места. В същото време, като спомагат за отварянето на някои райони и позволяват на хората да се срещат, те са основна съставка в рецептата за по-добър стандарт на живот. Изграждането на единна, интегрирана и ефикасна европейска транспортна система е от жизненоважно значение за осигуряването на безпрепятственото придвижване на стоките, услугите и хората — основна и основополагаща за вътрешния пазар свобода. Към настоящия момент това изграждане е забавено от редица технически, административни и регулаторни изисквания, които пречат на конкурентоспособността на вътрешния пазар на интермодален транспорт в частност и на икономическия растеж в Европа като цяло.

Предложение № 8: През 2011 г. Комисията ще приеме предложение за преразглеждане на директивата относно облагането на енергията, така че климатичните и енергийни цели на ЕС във фискално отношение да бъдат по-добре застъпени, като се определят минимални ставки на акциза върху емисиите на CO₂ и енергийното съдържание.

С Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 година се определя европейската рамка за облагане на енергийните продукти и електричеството. Основната ѝ цел е да осигури безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар, като по този начин бъде избегнато изкривяването на конкуренцията между потребителите на енергия. В нея обаче не се застъпват напълно целите на ЕС за борба срещу изменението на климата и по-ефикасното използване на енергията, което не позволява на държавите-членки да използват оптимално фискалния инструмент. С предложението в частност ще се цели осигуряване на равнопоставено третиране на енергоизточниците в директивата и оттам — на потребителите на енергия, независимо от използвания източник. По този начин ще се осигури и ясно разграничаване на облагането на енергията и системата на ЕС за търговия с квоти за емисии на парникови газове, без да се допусне припокриване.

Предложение № 9: Комисията ще предложи инициатива за създаването на група на високо равнище по въпросите на услугите за бизнеса, която да проучи недостатъците в правната рамка на пазара и въпросите във връзка със стандартизацията, иновацията и международната търговия в сектори като логистиката, управлението на съоръжения, маркетинга и рекламата¹³

Създаването на единен пазар на услугите остава предизвикателство въпреки директивата за услугите. Докладът „За изграждане до 2020 г. на по-ефикасен и справедлив вътрешен пазар на търговията и дистрибуцията“¹⁴ илюстрира този факт. В този контекст наличието едновременно на множество различни национални правила за регулиране на този сектор и в частност за борба срещу нелоялните практики, може да създаде сериозни пречки пред гладкото функциониране на пазара на търговията и дистрибуцията. Инициатива, обхващаща отношенията между предприятията (business-to-business), ще позволи защитата на стопанските субекти по цялата снабдителска верига при постепенното оформяне на по-ефикасен и справедлив вътрешен пазар на търговията и дистрибуцията при зачитане на очакванията на потребителите и производителите по отношение на едни конкурентни цени. Работата на Комисията върху конкурентоспособността на хранително-вкусовата промишленост посочи необходимостта от действия в тази област.

Предложение № 10: В отговор на проблема с въздействието на продуктите върху околната среда и по-специално с емисиите на CO₂, преди 2012 г. Комисията ще проучи дали е уместно да предприеме инициатива, в която да бъде разгледан начинът за създаване на обща европейска методика за тяхното оценяване и измерване чрез показатели.

Някои промишлени сектори и някои държави-членки са разработили свои собствени стандарти за измерване на въздействието върху околната среда. Това доведе до широко разпространение на разнородни и несъвместими помежду си стандарти в ЕС, което може да възпрепятства свободното движение на стоки и услуги в рамките на единния пазар чрез налагане на множество изисквания за бизнеса, съпроводени с големи разходи.

Предложение № 11: В допълнение към действащите политики във всички сектори на потребление на енергия, в началото на 2011 г. Комисията ще представи план за енергийна ефективност с оглед изследване на потенциала за значителни икономии на енергия.

Възможно е да се преразгледа рамката за екодизайна с оглед осигуряване на прилагането на изискванията на единния пазар на продукти в целия Европейски съюз. Трябва да бъдат разработени и подходи за по-целенасочено и по-добро усвояване на публичните средства, както и пазарни процедури, които да насърчават развитието на пазарите на енергийна ефективност в ЕС и по-специално обновяването на сгради и устойчивата градска мобилност. В плана ще бъде обърнато внимание и на необходимостта от обобщоевропейска рамка, която да определи активната роля на

¹³ Съобщение относно промишлената политика, COM(2010) 614, 27.10.2010 г.

¹⁴ Доклад от 5.7.2010 г. Вж. http://ec.europa.eu/internal_market/retail/docs/monitoring_report_fr.pdf

доставчиците на енергия във връзка с икономите на енергия, които техните клиенти биха могли да реализират, както и да подкрепи развитието на европейски пазари на енергийни услуги. Би могло да бъде предложено и засилване на европейските политики, насочени към намиране на устойчиво решение на енергоснабдяването (когенерация, отопление и изстиване).

1.3. За малките и средни предприятия

Източник на иновации, генератори на заетост, европейските МСП са големите предприятия на утрешния ден. Ето защо особено внимание трябва да се обърне на създаването на единния пазар на правен климат, благоприятстващ създаването и развитието им. В този контекст достъпът до финансиране е въпрос от основополагащо значение.

Предложение № 12: През 2011 г. Комисията ще приеме план за действие с оглед подобряване на достъпа на МСП до капиталовия пазар. В него ще се съдържат мерки, насочени към усъвършенстване на видимостта на МСП за инвеститорите, създаване на ефикасна мрежа от борси или регулирани пазари, специално предназначени за МСП, както и по-добро приспособяване на задълженията за котиране и реклама.

Един от основните проблеми, пред които е изправена стабилната основа на развитие на малките и средни предприятия, е трудният им достъп до финансиране. Това е решаващ фактор за отказа им да комерсиализират нови продукти, да инвестират в нови средства на производство или да увеличават числения си състав. Въпреки това акционерният капитал често се концентрира върху много големи пазари в ущърб на по-малките компании, които се стремят да набират средства. Причините са много: МСП често не разполагат с достатъчна видимост за потенциалните инвеститори или изискванията за котиране на капиталовите пазари са прекомерно сложни. Подобряването на достъпа на МСП до финансиране е основен политически приоритет. В сърцевината му е динамизирането на сегмента на МСП на финансовите пазари. Тази инициатива ще бъде разгърната в тясно сътрудничество с Форума за финансирането на МСП.

Предложение № 13: До края на 2010 г. Комисията ще извърши оценка на инициативата, насочена към МСП за да гарантира прилагането на принципа „Think Small First“ в политиката и законодателната процедура и така тясно да обвърже „Small Business Act“ със стратегията „Европа 2020“.

Европейският „Small Business Act“ е основният инструмент за насърчаване на конкурентоспособността и предприемачеството на МСП на единния пазар и извън него. Преразглеждането му ще засили изпълнението на предвидените в него действия (по-специално на принципа „Мисли първо за малките!“) и ще го приведе в съответствие със стратегията „Европа 2020“, като предложи нови действия в области като интернационализирането на МСП.

Предложение № 14: През 2011 г. Комисията ще предложи преразглеждане на директивите относно счетоводните стандарти с оглед опростяване на задълженията за оповестяване на финансова информация и намаляване на административната тежест, особено на понасяната от МСП.

Настоящите счетоводни правила са остарели и съдържат изисквания, които представлявали прекомерна административна тежест, особено за МСП и микропредприятията.

1.4. Финансиране на иновациите и дългосрочните инвестиции

Достъпът до финансиране е от решаващо значение за иновациите и устойчивия растеж. Желателно е също така бизнесът да има възможност да разработва дългосрочни стратегии. И накрая е необходимо личните спестявания да могат да бъдат ефикасно мобилизирани — ако е необходимо съвместно с публичните капитали — в подкрепа на значителните капиталовложения в инфраструктурите, необходими за успеха на „Европа 2020“. В това отношение финансовите пазари играят основна роля, поради което регулаторната среда не трябва да позволява отклонения, които могат да бъдат за сметка на дългосрочните инвестиции. Изпълнението на мерките, предвидени в съобщението на Комисията от 2 юни 2010 г. относно регулирането на финансовите услуги за постигане на устойчиво развитие¹⁵ се очаква да засили ролята на тези пазари за финансирането на реалната икономика. Наред с това обаче е уместно да се потърсят и нови пътища, насочени към разработването на методи за корпоративно управление, новаторски стимули на някои видове инвестиции или ефикасни начини за сътрудничество между частния и публичния сектор, така че при необходимост „огневата мощ“ на инвестиционните политики да бъде засилена.

Предложение № 15: Комисията ще разгледа възможността за насърчаване на създаването на частни облигационни заеми за финансиране на европейски проекти („project bonds“).

Съществено средство за мобилизиране на частните инвестиции в подкрепа на целите на стратегията „Европа 2020“ би било допълването — повече, отколкото това се прави в момента — на недостатъчното частно финансиране със средства от бюджета на Европейския съюз. Преразглеждането на бюджета предложи средства за уголемяване на бюджетното въздействие. С помощта на иновативни финансови инструменти европейските ресурси биха могли да бъдат използвани в рамките на партньорства с банковия и частния сектор, по-специално посредством Европейската инвестиционна банка (ЕИБ). Те биха могли да представляват обичайното финансиране на проекти с дългосрочен търговски потенциал. Съществена инициатива в тази връзка е проектът за емитирани от частния сектор „project bonds“, за които би могъл да бъде използван бюджетът на ЕС с оглед повишаването на рейтинга им и съответно привличане на капитали от ЕИБ, останалите финансови институции и частни инвеститори на капиталовите пазари като пенсионни и застрахователни фондове.

¹⁵ COM(2010)301.

Предложение № 16: Комисията ще проучи възможностите за насърчаване на приноса на частните — и по-специално дългосрочните — инвестиции за постигането на целите на стратегията „Европа 2020“. Мерките биха могли да се отнасят до реформиране на корпоративното управление и поощряване с различни средства на дългосрочните, трайни и морални инвестиции, каквито изисква един интелигентен, екологичен и приобщаващ растеж. Също така до 2012 г. Комисията ще осигури на фондовете за рисков капитал, установени в някоя държава-членка, свободното развиване на дейност и инвестиране в рамките на целия ЕС, ако е необходимо — чрез приемането на нов законодателен режим. Тя ще се постарее да премахне всяко данъчно третиране, което е в ущърб на трансграничната им дейност.

Желателно е да се създадат условия за по-активно мобилизиране на личните спестявания в подкрепа на инвестициите и по-специално на тези, които според критериите, на които се подчиняват, най-ефективно допринасят за постигането на целите на стратегията „Европа 2020“. Липсата на достъп до финансиране е една от най-често цитираните от бизнеса пречки за техния растеж и създаването на работни места. Поради това е особено необходимо не само да бъде подобрен достъпът до финансиране за МСП, а и да се създадат механизми за насърчаване на всички форми устойчиво инвестиране или в подкрепа на дългосрочна стратегия. Успехът на стратегията „Европа 2020“ се основава на европейските инфраструктури, които се нуждаят от подходящо финансиране, поради което Комисията ще проучи доколко една реформа на корпоративното управление, въвеждане на инвестиционни обозначения или на методи за независима оценка на инвестициите биха могли да допринесат за постигането на тази цел.

Рисковият капитал е основен източник на финансиране, особено за новосъздаваните иновативни дружества. Въпреки това достъпът до него в ЕС се усложнява от разпокъсаността и ниската ефективност на пазарите на рисков капитал. Необходима е регулаторна среда, която да позволи на фондовете за рисков капитал да развиват дейност в целия Европейски съюз, както и координиране на данъчните правила, за да се избегне рискът от двойно данъчно облагане.

Предложение № 17: След оценката на европейското законодателство в областта на обществените поръчки и въз основа на широко обществено допитване, най-късно през 2012 г. Комисията ще направи законодателни предложения, насочени към опростяване и актуализиране на общностните правила с оглед по-гладкото протичане на възлагането на обществени поръчки и по-доброто използване на обществените поръчки в подкрепа на други политики.

Стоките и услугите, закупени от местните органи на властта, представляват почти 17 % от БВП на ЕС. Европейското право в областта на обществените поръчки има за цел да създаде отворен и конкурентен трансевропейски пазар за големите обществени поръчки, спестявайки по този начин на данъкоплатците милиарди евро годишно. Публичните покупки могат същевременно да дадат съществен тласък на области като иновациите, опазването на околната среда или заетостта. Многопластовите взаимодействия между европейските и националните правила често неимоверно

усложняват административните процедури за обществени покупки. От своя страна, участието в тръжните процедури на чуждестранните дружества от други държави-членки остава много ниско¹⁶.

Предложение № 18: През 2011 г. Комисията ще приеме законодателна инициатива относно концесиите на услуги. Достъпът до пазара за европейския бизнес ще бъде подобрен с помощта на ясни и съответстващи правила, които ще гарантират прозрачност, недискриминационно отношение и равни условия на конкуренция за всички стопански субекти. Те ще насърчат публично-частните партньорства и ще увеличат потенциала за постигане на по-добро съотношение между качеството и цената, както от гледна точка на потребителите на услугите, така и от тази на възлагащите местни органи на властта.

Концесиите на услуги представляват 60 % от договорите за публично-частни партньорства (през 2006 г. стойността им възлезе на 118,8 млрд. EUR). Подобряването на условията за конкурентно възлагане на концесии за услуги, както и нарастването на правната сигурност, ще се отразят благоприятно на ефикасното функциониране на инфраструктурите. Публично-частните партньорства и по-специално концесиите на услуги позволяват мобилизирането на дългосрочни инвестиции в сектори като енергетиката, управлението на отпадъците и транспортната инфраструктура. Комисията ще предложи законодателни актове за създаването на европейска рамка, която, без да добавя ненужни ограничения за местните власти, ще благоприятства този вид публично-частни партньорства.

1.5. Създаване на благоприятна за бизнеса правна и данъчна среда

Ако правилата, на които единният пазар се основава, не бъдат прости, съответстващи на потребностите на европейските предприятия и в отговор на проблемите, които те срещат в ежедневната си дейност, възможностите, които той им предлага, включително свободата на установяване, няма да могат да се реализират напълно. Предложените в настоящия раздел мерки предвиждат в частност намаляване на правната и административна тежест с положителен ефект върху растежа и заетостта¹⁷. В този контекст ще бъдат предприети съвсем конкретни инициативи за осигуряването на връзка между търговските регистри и взаимното признаване в Европейския съюз на електронното разпознаване и установяване на истинността. Данъчните въпроси също са от съществено значение, поради което основата на корпоративния данък или на ДДС ще бъде предмет на инициативи, насочени към намаляване на административната тежест върху предприятията и улесняване на трансграничната им дейност. Особено внимание заслужават също така отбраната и сигурността, тъй като те, благодарение на присъщите им високи равнища на технология, иновации и ноу-хау, са фактор за стимулиране на развитието и растежа на всички икономически сектори.

¹⁶ През 2009 г. публичните трансгранични покупки съставляваха едва около 1,5 % от всички възложени обществени поръчки. Интензивността на търговията при обществените поръчки значително отстъпва на тази при частните поръчки, което навежда на мисълта, че ползата от трансграничната търговия и конкуренция не е напълно реализирана.

¹⁷ Намаляване с 10 % на административната тежест за предприятията би увеличило БВП с 0,6 %.

Предложение № 19: През 2011 г. Комисията ще предприеме инициативи за подобряване на координацията между националните данъчни политики и по-специално — предложение за директива за създаване на обща консолидирана основа на корпоративния данък.

Съществуващите значителни разлики между 27 национални системи за корпоративно облагане в ЕС създава значителни данъчни пречки, които в една или друга степен възпрепятстват трансграничната дейност на бизнеса. Тази разпокъсаност е източник на съществени изкривявания на пазара и в основата на разходи за съответствие, като най-засегнати са МСП, които често не разполагат с необходимите ресурси за превъзможването на този недостатък, в резултат на което може да бъде разклатена стратегията им за развитие в рамките на единния пазар. С въвеждането на обща консолидирана основа на корпоративния данък се цели преодоляването на данъчните разпоредби, ограничаващи растежа. Така в целия ЕС обединенията ще трябва да се съобразяват само с един набор от правила за данъчно облагане и да се обръщат само към една данъчна администрация (обслужване на едно гише). В резултат оборотът ще се консолидира на равнище обединение и загубите ще бъдат приспадани от печалбите, без да се отчитат националните граници. Ще отпадне и необходимостта от спазване на правилата за трансферно ценообразуване (ценообразуването при сделки между предприятия от едно и също обединение), като ще бъдат премахнати и дължащите се на разминаванията или несъответствията между националните данъчни уредби случаи на двойно данъчно облагане или двойно освобождаване от данъчно облагане при сделките в рамките на обединението. Несъгласувани действия на национално равнище само биха възпроизвели сегашната ситуация, тъй като дружествата ще продължат да се сблъскват с толкова данъчни системи, колкото е броят на държавите, в които те развиват дейност. Инициативите, които Комисията ще предложи, няма да имат за цел хармонизирането на ставките на корпоративния данък.

Предложение № 20: През 2011 г. Комисията ще публикува нова стратегия във връзка с ДДС въз основа на задълбочен анализ на системата на ДДС, предмет на Зелена книга, предвидена за 2010 г.

Настоящата уредба на ДДС съдържа множество ограничения, които в частност създават прекомерна административна тежест за бизнеса. Сложната система от ставки и освобождавания, изключения и варианти, с които държавите-членки разполагат, както и специалните правила относно трансграничните сделки, възпрепятстват гладкото функциониране на единния пазар и конкурентоспособността на европейските предприятия, чиито разходи за съответствие са значителни, особено на тези от тях, които развиват дейност в няколко държави-членки. Откакто бе създаден ДДС технологичната и икономическа обстановка се измени значително, въпреки това обаче режимът за този данък остана до голяма степен същият и по-специално изискванията за оповестяване и процедурите за събирането му. Освен това сегашната система не възпрепятства измамата: близо 12 % от ДДС не се събира вследствие на данъчни измами, избягване на данъци, несъбрани задължения или обявена несъстоятелност. В бъдещата стратегия по отношение на ДДС законодателни предложения ще открият приоритетите, така че уреждането на ДДС да бъде по-стабилно и по-ефикасно за единния пазар.

Предложение № 21: През 2011 г. Комисията ще предложи законодателни актове за установяване на връзка между търговските регистри.

Липсата на мрежа, която свързва националните търговски регистри, усложнява достъпа до информация за дружествата от други държави-членки, което за тези от тях, които развиват трансгранична дейност, води до значителна административна тежест и високи разходи, а за останалите предприятия, потребителите и властите — до липса на видимост.

Предложение № 22: До 2012 г. Комисията ще предложи Решение за взаимно признаване в ЕС на електронното разпознаване и установяване на истинността с помощта на електронни услуги за установяване на истинността, които трябва да функционират във всички държави-членки. През 2011 г. Комисията ще предложи преразглеждане на директивата за електронния подпис с оглед създаване на правна рамка за признаването и трансграничната оперативна съвместимост на електронните системи за установяване на истинността.

Както се подчертава в съобщението на Комисията относно програмата в областта на цифровите технологии за Европа, за правилното функциониране на единния пазар в инструменти като директивата за услугите или плана за действие за електронните обществени поръчки се изисква предоставянето на възможност на бизнеса да взаимодейства с администрацията по електронен път, включително в наднационален мащаб. Оперативната съвместимост и взаимното признаване на националните средства за електронно разпознаване и установяване на истинността са необходимите условия за безпрепятственото използване онлайн на публичните услуги извън националните рамки.

1.6. Конкуренетоспособни предприятия на международните пазари

Европейските предприятия успяват да продават продуктите и услугите си в целия свят, възползвайки се от отвореността и интегрираността на световната търговия. Единният пазар представлява за тях своего рода главна „база“, която им позволява да се подготвят по-добре за международната конкуренция и разширяването на дейността си на нови пазари. Това прави необходимостта от съгласуваност и взаимно допълване между вътрешната и външната политика толкова по-належаща.

ЕС е най-големият световен износител на стоки и услуги и сред първите направления за преките чуждестранни инвестиции. Не трябва обаче да бъдем наивни. Европа е необходимо да защитава интересите и ценностите си по-уверено, в дух на реципрочност и взаимна изгода. Споразуменията за свободна търговия могат да осигурят на европейския бизнес достъп до най-големите пазари и да задълбочат правното сътрудничество с основните търговски партньори на ЕС. Освен това, търговските партньорства трябва да служат на интересите на всички страни по тях и да осигуряват взаимни предимства, като признават, че както ЕС, така и неговите партньори, имат права и задължения. Комисията ще се стреми неотклонно да защитава европейските интереси и работни места и ще се противопоставя на нелоялните търговски практики с всички подходящи средства.

По-голямото сближаване с международните правила може да бъде единствено от полза за европейския бизнес, по-специално чрез намаляване на разходите поради необходимостта да се адаптира към всички правила и стандарти, различни от тези в Европа. Важно е, освен това, да се внимава достъпът му до външните пазари — и в частност до обществените поръчки — да бъде при справедливи условия.

Единният пазар трябва да остане и привлекателен център за държавите-кандидатки, както и за потенциалните кандидати за присъединяване към Европейския съюз и съседните държави. Комисията ще разгледа възможността за разширяване на обхвата на правилата за единния пазар, като отчита степента на правно сближаване и капацитета на съответните държави да прилагат ефикасно необходимите правила.

Предложение № 23: Комисията ще продължи да развива сътрудничеството за нормативно сближаване с основните си търговски партньори както на двустранно равнище (чрез диалози в тази връзка), така и на многостранно — например в рамките на G-20), с цел, от една страна, да постигне сближаване на нормативните уредби, като в частност поощрява в границите на възможното постигането на еквивалентност между режимите на третите държави, а от друга — да ратува за по-широко възприемане на международните стандарти. Това ще ѝ послужи за основа за договарянето на (двустранни и многостранни) споразумения за международна търговия с двоен акцент върху пазарния достъп и върху нормативното сближаване, по-специално в областта на услугите, интелектуалната собственост и субсидиите.

Липсата на нормативно сближаване в международен план е съществена пречка за международната търговия. С цел да бъдат избегнати търканията и регулаторният арбитраж, Европейската комисия активно сътрудничи за сближаване на нормативните уредби както на двустранна, така и на многостранна основа. В този контекст G-20 е процес от основно значение и ЕС ще продължи да играе първостепенна роля в него, като ще насочи вниманието си към насърчаване на финансовите реформи в световен мащаб, постигането на качествено регулиране и възприемането на международните стандарти. Успоредно с това на ЕС води нормативен диалог с редица стратегически партньори като Съединените щати, Япония, Китай, Русия, Индия и Бразилия, но за неговото задълбочаване и разширяване са необходими допълнителни усилия. С икономическата и финансова криза се наблюдават скрити протекционистични тенденции. Тези преговори са насочени към насърчаване на нормативното сближаване, включително в чувствителни области като защитата на интелектуалната собственост или субсидиите, както и към предоставяне на широк набор от нови възможности за европейския бизнес.

Предложение № 24: През 2011 г. Комисията ще представи законодателно предложение за общностен инструмент, което ще се опира върху изпълнението на международните задължения на Европейския съюз за укрепване на капацитета си за постигане на засилена симетрия при достъпа до обществените поръчки в индустриалните държави и големите развиващи се държави.

Има разминаване между относителната отвореност на пазара на обществени поръчки в ЕС и липсата на достъп до тези пазари при търговските партньори на Съюза.

Международните ангажименти на ЕС за пазарен достъп (Споразумение за обществените поръчки, споразумения за свободна търговия) не се прилагат еднакво в рамките на Съюза. Това води до неравни условия на конкуренция за европейските дружества във и извън границите на Съюза, както и до неравнопоставеност между тях и дружествата от трети държави. В международен план ЕС е изправен пред трудности в опитите си да постигне по-добър достъп до пазарите, тъй като има ограничено поле за действие в търговските преговори със страните по Споразумението за обществените поръчки и/или в договарянето на двустранни споразумения за свободна търговия.

2. ВЪЗВРЪЩАНЕ НА ДОВЕРИЕТО: СЪРЦЕТО НА ЕДИННИЯ ПАЗАР ТРЯБВА ДА БЪДАТ САМИТЕ ЕВРОПЕЙЦИ

„Да се съчетаят пазарният и социалният елемент!“. Посланието на Марио Монти е предложение за реален път за възстановяване за единния пазар и за самата Европа. Въпреки че по време на кризата единният пазар доказва солидността си, той все още буди тревога. **Сърцето на единния пазар трябва отново да бъдат самите европейци**, като се работи за постигането на „силно конкурентоспособна социална пазарна икономика“.

Добра социална система, ефективна образователна система и професионално обучение, качествени работни места и стриктна политика в областта на здравето и сигурността на работното място — всички те са фактори за ефективни пазари и за създаването на богатство и постигането на растеж. Те допринасят за увеличаване на привлекателността на една страна, създават социална споеност и, наред с други структурни фактори като качеството и плътността на инфраструктурата, са параметри на глобалната конкурентоспособност.

Обратно — бедността, безработицата, социалното изключване, страхът от бъдещето са разходи за обществото и икономически неизгодни за него. Това е съвсем ясно за тези европейски предприятия, които в Европа и целия свят участват в подобряването на средата като активно сътрудничат с фондации, с гражданското общество, с избраните представители от своите териториални подразделения, с доставчиците или клиентите си, или участват в партньорства, които са залог за устойчиво и приобщаващо развитие за всички.

Единният пазар допринася и за изграждането на идентичността на всеки гражданин: езиковото обучение в училище, пътуванията, учебните престои в чужбина, използването на еврото, разнообразието на предлаганите продукти и т.н. — всички те са ежедневни аспекти, които ни правят европейци всеки ден, независимо дали сме потребители, работници, студенти, спестители, предприемачи, ползватели на обществени услуги, пациенти или пенсионери! Това пространство за европейците обаче има тенденция да се свива с напредването на възрастта: на професионалното поприще, в потребителските навици или при въпросите във връзка със здравето и пенсиите европейските възможности стават все по-трудно достъпни.

Дори ако системите за социална защита, които са от компетентността на държавите-членки, бъдат оставени настрана, има много области, в които хуманното измерение на „социалната“ пазарна икономика може да спомогне за **по-добро изграждане на доверието в общия пазар и осигуряване на ефективно функциониране в неговите рамки.** Необходимо е да се отбележи и ролята на социалните партньори на национално

и европейско равнище, която е важна, тъй като те са изразители на стремежите на различните икономически сектори и понякога диалогът с тях може да доведе до съгласение с европейско измерение.

Много са и правните инструменти, които по-явно позволяват на европейските институции да предприемат действия в социалната област и да интегрират инвестициите в социалната област и тези от общ интерес в икономическото и финансово възстановяване.

В Хартата за основните права се препотвърждава известен набор от икономически и социални права, на които тя предоставя по-голяма видимост. По силата на Договора за Европейския съюз, Съюзът признава правата, свободите и принципите, залегнали в Хартата, която има същата правна сила като договорите. Комисията се ангажира да взема предвид Хартата при разработването на политиките на Съюза¹⁸. В Договора за Европейския съюз вече е заложена „хоризонталната социална клауза“¹⁹, която позволява да се оцени уместността на дадена политическа мярка от гледна точка на социалното ѝ въздействие; остава да ѝ се вдъхне живот и да ѝ се позволи да съпътства всяка наша колективна мисъл.

Нов стремеж ще бъде **изграждането на ефикасни пазари в служба на креативността и динамизма на европейския бизнес, като в същото време се възстановят отношенията между европейците и техния единен пазар**. Този стремеж ще обвърже европейските политики с по-устойчиви перспективи, свързани с предвиждане на кризите и смекчаване на тяхното въздействие, както и с укрепване на икономическата, социалната и териториална споеност на Съюза. Засилването на сближаването, особено на териториалното му измерение, остава предварително условие за гладкото функциониране на единния пазар. Именно в тази връзка Комисията в скоро време ще представи предложения за подобряване на въздействието на политиката за сближаване, за по-тясното ѝ обвързване с постигането на резултатност и ефективност, както и за повзискателното ѝ прилагане при насочване на средствата на Съюза към големите приоритети. Тя ще разгледа и начините за подобряване на инфраструктурите на единния пазар, включително чрез прибягване до публично-частни партньорства.

Настоящият Акт за единния пазар е от интерес за гражданите в качеството им на участници в икономиката. Успоредно с него в приетия в същото време от Европейската комисия **„Доклад за 2010 г. за европейското гражданство: да се премахнат бариерите, които пречат на гражданите в ЕС да упражняват правата си“**, се разглеждат въпросите във връзка с правата от неикономически характер на гражданите в рамките на ежедневието им.

2.1. Усъвършенстване на обществените услуги и ключовите инфраструктури

Ако европейският проект се опира на пазарните сили, които гарантират на гражданите възможност за най-голям избор на стоки и услуги на най-ниски цени и насърчават иновациите, негов не по-малък приоритет е социалното и териториалното сближаване на Европейския съюз: само по себе си пазарното регулиране не дава адекватен отговор на всички потребности, които колективът изразява.

¹⁸ „Стратегия за ефективното прилагане на Хартата на основните права от Европейския съюз“, COM(2010)573 окончателен, 19.10.2010 г.

¹⁹ Договор за функционирането на Европейския съюз, чл. 9.

Ето защо ЕС признава, по-специално в член 14 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и в прикращения към договорите протокол № 26, социалната ползност и икономическата стойност на услугите от общ икономически интерес и в съответствие с принципа на субсидиарност потвърждава възможността за публичните органи да предоставят, изпълняват и организират тези услуги по начин, който отговаря на потребностите на ползващите ги. Това е и причината ЕС да съчетае постепенното либерализиране на големите мрежови индустрии, което е гаранция за по-конкурентоспособна европейска икономика, с определяне на стриктни задължения за обществена услуга по отношение на всички граждани. И накрая, това е причината, поради която Съюзът полага усилия за развитието на ефективни трансевропейски инфраструктури чрез установяване на липсващите звена в различните сектори и насърчаване на тяхното развитие чрез различни мерки.

Редица ежедневни аспекти на обществените услуги се коренят в някоя икономическа дейност и поради това са обхванати от правото на Съюза. По-специално в съответствие с член 106 от ДФЕС Комисията е тази, която има изключителната компетентност да внимава за това компенсациите, доколкото представляват държавна помощ, да бъдат съвместими с единния пазар. Комисията ще продължи оценката и ще се ангажира с евентуално преразглеждане на решението и рамката относно компенсациите за задължението за обществена услуга (т.нар. „пакет Altmark“).

Прилагането на европейските правила за обществените услуги поставя обаче за компетентните органи и за някои участници от този сектор (и по-специално по отношение на социалните услуги) редица въпроси от практически характер. Съюзът и неговите държави-членки трябва следователно да бъдат гаранتي за наличието на правна рамка, която позволява на публичните служби да изпълняват мисията си и да отговарят ефективно на потребностите на всички граждани. Съюзът трябва също така с нова амбиция да пристъпи към открояване на определящите за гладкото функциониране на пазара инфраструктури и да способства за бързото им реализиране, както и да вложи значителни усилия в развитието на нови услуги, насочени към европейците. В стратегията „Европа 2020“ в частност се предвижда развитието на инфраструктури, позволяващи достъпа до високоскоростен интернет за всички през 2013 г. Целта на тази стратегия е да осигури до 2020 г. на всички европейци достъп до значително по-висока скорост на връзка (над 30 мегабайта за секунда, Mbps), както и абонамент на поне 50 % от домакинствата за скорост на интернет връзка над 100 Mbps.

Предложение № 25: Комисията се ангажира да приеме до 2011 г. съобщение, придружено от пакет от мерки, за услугите от общ интерес.

Съюзът и държавите-членки трябва да гарантират, че предоставянето на обществените услуги, включително на социалните, които отговарят на нуждите от европейците, е по-лесно на съответното равнище, като тези услуги се подчиняват на ясни правила на финансиране, притежават най-високо качество и са действително достъпни за всички. В тази връзка инициативите на Комисията ще бъдат ориентирани около три оси.

На първо място въпросът опира до това на местните власти да се предостави ефективен и лесен за боравене инструментариум, обхващащ важни проблематики (финансиране, обществени покупки, административно сътрудничество и др.), който да им дава възможност да предлагат в своята област на компетентност и в съответствие с широката автономия, с която се ползват, местни обществени услуги с високо качество и

съответстващи на нуждите на гражданите. Този инструментариум трябва да им помогне и за по-доброто оценяване на качеството на тези услуги, както и да позволи съпоставки на секторна и транснационална основа.

На второ място е стремежът да се позволи на европейците да правят преценка за развитието на качеството на предлаганите им услуги, особено в контекста на реформите за либерализиране на големите мрежови индустрии (транспортни услуги, пощенски услуги, енергия).

И накрая се касае да се даде по-добър отговор на изискването за универсален достъп до услугите, считани от европейците за неотменни за ежедневието им (например пощенските услуги), тъй като качеството на обществените услуги задължително трябва да предполага достъпност, включително по отношение на цената. Потенциалните пречки за постигането на качествени универсални услуги трябва да бъдат анализирани задълбочено и въз основа на практическия опит. Този стремеж за удовлетворяване на нуждите на всички трябва да се основава и на динамична оценка на нуждите от европейците, които се променят успоредно с динамичните промени в обществото и социалните практики.

По-конкретно Комисията се ангажира:

- да продължи да осигурява актуализирането на отговорите на практическите въпроси на гражданите и властите във връзка с прилагането на правото на ЕС (държавни помощи и обществени поръчки) към услугите от общ интерес;
- да предприеме мерки за по-добро оценяване и съпоставяне на европейско равнище на качеството на предлагането на услуги от общ икономически интерес, в частност въз основа на практическия опит;
- да разгледа уместността и възможността за разширяване на задължението за обществена услуга, така че да бъдат обхванати нови области предвид развитието на основните потребности на европейските граждани (евентуално въз основа на член 14 от ДФЕС).

Предложенията за оценяване и преразглеждане на правилата за обществените поръчки — включително административното сътрудничество между властите и директива за концесиите — изхождат от същата логика, тъй като с тях се цели да се допълни инструментариумът в тази област, който е на разположение на властите. Уместно е между другото да се подчертае, че инициативите за модернизиране на инфраструктурата на горепосочените големи мрежови индустрии (енергия, транспорт, комуникиране по електронен път) също са израз на стремежа на Съюза да отговори на предизвикателствата, които поставя модернизирането на европейските инфраструктури от общ интерес.

Предложение № 26: През 2011 г. Комисията ще приеме преглед на общностните насоки за развитието на трансевропейската транспортна мрежа, както и предложение за цялостна рамка за финансирането на транспортните инфраструктури.

Понастоящем въпреки значителните инвестиции Европейският съюз не разполага с достатъчно интегрирана, оперативна съвместима и ефикасна трансгранична

транспортна инфраструктура. А всъщност транспортната инфраструктура е жизнено важна за осигуряване на функционирането на вътрешния пазар и трябва да насърчава устойчиви растеж и развитие. Освен липсата на координация между държавите-членки в планирането, финансирането и управлението на проекти, основно препятствие е и липсата на цялостна рамка на финансиране на европейско равнище, която да позволи преодоляването на най-значителните пропуски по отношение на разширения единен пазар. Такава рамка за финансиране ще бъде разработена въз основа на следващата многогодишна финансова рамка, предвидена за средата на 2011 г.

Предложение № 27: Комисията ще приеме съобщение за приоритетите на енергийните инфраструктури до 2020—2030 г., чиято цел е да допринесе за изграждането на напълно функциониращ вътрешен пазар на енергия, да предостави отговор на проблема с липсващите бърнки, както и да улесни интегрирането на възобновяемите източници на енергия. Необходимите средства за внедряването на тези приоритети ще бъдат предложени през 2011 г. в рамките на нов инструмент за сигурността и европейските енергийни инфраструктури.

Създаването на европейски енергиен пазар изисква изграждането на модерна инфраструктура. Политиката на Европейския съюз на снабдяване с енергия е съсредоточена върху осигуряването на конкурентоспособни, устойчиви и сигурни доставки. Това изисква енергийни инфраструктури, по-добре свързани с националните енергийни мрежи и в състояние както да поемат нарастващия дял на енергията от възобновяеми източници, така и да осигурят разнообразяване на източниците. Отговорът на тези предизвикателства налага бързо модернизиране, техническо усъвършенстване и обединяване на съществуващите инфраструктури. За да се промени начинът на планиране и развитие на мрежите в ЕС е необходима нова европейска политика на енергийна инфраструктура. Трябва да се намерят решения за важни липсващи звена като енергийните мрежи в Северно море или южноевропейският газов коридор. Мрежите трябва да станат по-интелигентни, така че енергията да се използва и пренася по-ефективно. Ефикасността на лицензионните процедури следва да се засили и направи по-прозрачна. Следва да се намерят и нови решения за финансирането на огромните инвестиции в размер на над 200 млрд. EUR²⁰, които ще са необходими през следващото десетилетие за големите европейски мрежи за пренос на електрическа енергия и газ, към които ще се прибавят около 400 млрд. EUR за поддръжка, модернизиране и разширяване на националните енергоразпространителни мрежи.

Предложение № 28: Парламентът и Съветът следва да приемат предложението за решение за определяне на програма за действия в областта на европейския радиочестотен спектър с оглед по-ефикасното му управление и използване.

Европейският радиочестотен спектър трябва да се използва по-ефикасно и по-хармонизиран и съгласуван начин, така че да има достатъчно наличен спектър за нуждите на гражданите и бизнеса. Ако едни и същи радиочестотни обхвати са на разположение при гъвкави технически изисквания в целия ЕС, реализираната икономия от мащаба ще снижи цената на комуникациите за всички потребители.

²⁰ Източник: ГД „Енергетика“.

2.2. Укрепване на солидарността в единния пазар

Според Марио Монти, усещаната от някои умора по отношение на вътрешния пазар може да се обясни и със схващането, че последователните либерализации са били за сметка на социалните права, придобитите от различни стопански субекти. Договорът от Лисабон и утвърждаването на понятието „силно конкурентна социална пазарна икономика“ като една от ключовите цели налагат по-пълна визия за единния пазар. Икономическите свободи и свободите на колективните действия трябва да бъдат „приведени в хармония“. Възобновяването на диалога между социалните партньори е от съществено значение и увеличава възможностите за постигане на закони „от и за“ социалните партньори, както е предвидено изрично в Договора от Лисабон.

Свободите на единния пазар трябва да бъдат от полза както за най-силните, така и за най-слабите. Всеки трябва да има достъп до възможностите, които единният пазар предлага, включително инвалидите и старите хора. Особено внимание трябва да се обърне на достъпа на хората с увредено зрение и на тези с увреден слух до стоките и услугите (особено културните) чрез разработването например на подходящи технически средства (автоматични надписи или специални предавания по обществените канали).

Предложение № 29: Въз основа на новата си стратегия за ефективно прилагане на Хартата за основните права на Европейския съюз²¹ Комисията ще следи за съблюдаването на гарантираните в Хартата права, включително правата на провеждане на колективни действия. Комисията ще анализира предварително и задълбочено социалното въздействие на всички предложения за нормотворчество в областта на единния пазар.

Предложение № 30: През 2011 г. Комисията ще приеме законодателно предложение за усъвършенстване на прилагането на директивата относно командироването на работници, което може да съдържа или да бъде допълнено с обяснение за упражняването на икономическите свободи в контекста на единния пазар.

Упражняването на свободното предоставяне на услуги изисква капацитет за изпращане на служители в друга държава-членка. В тази връзка командироването на персонал е важен елемент от вътрешния пазар на услуги. За да се гарантират адекватно правата на съответния персонал на европейско равнище, в директивата относно командироването на работници се предвижда един основен набор от защитни разпоредби на държавата домакин, които трябва да се прилагат и към командирования персонал. Освен това сложните национални административни процедури и трудностите във връзка с двойното данъчно облагане продължават да усложняват командироването на персонал, което ограничава достъпа до свободното предоставяне на услуги. Въвеждането, прилагането и условията за съблюдаване на тази директива могат да бъдат подобрени, а значението ѝ — изяснено.

²¹ „Стратегия за ефективното прилагане на Хартата на основните права от Европейския съюз“, COM(2010)573 окончателен, 19.10.2010 г.

Предложение № 31: През 2011 г. Комисията ще преразгледа директивата относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване (пенсионните фондове) и въз основа на Зелената книга за пенсиите от юли 2010 година ще изготви други предложения с оглед премахването на пречките, които мобилните трудеци се срещат при организирането на пенсиите си.

Трудещите се също трябва да могат да се ползват от правото си на пенсия при пенсиониране. Предвид застаряването на населението и въздействието на икономическата и финансовата криза върху публичните финанси и финансовата стабилност, в тази област е необходима допълнителна работа. Зелената книга от юли 2010 г. лансира дебата за отговорите, които трябва да бъдат дадени на възникналите предизвикателства, така че европейците да могат да се радват на съответстващи и гарантирани в дългосрочен план пенсии.

Предложение № 32: Комисията ще проведе консултации със социалните партньори с оглед създаването на европейска рамка за прогнозиране на промишлените реструктурирания.

Извън действията в непосредствен отговор на икономическата и финансовата криза, стратегиите за прогнозиране позволиха на бизнеса да предотврати социалните конфликти чрез проактивно и основано на преговори управление на реструктуриранията. Това е условие за икономически успех и социален императив, тъй като позволява пренасочване на ресурсите към новоразвиващите се сектори и предоставя на трудещите се нови възможности, в случай че работното им място е застрашено. Европейска рамка в областта на реструктуриранията би позволила създаването на среда, основана на взаимно доверие.

2.3. Достъп до работа и непрекъснато обучение

Съвсем основателно намирането на работа е основен източник на безпокойство за европейците. Единният пазар е чудесна, макар и все още недостатъчно разгърнала потенциала си възможност за изтъкване на придобитите знания и умения и за отговаряне на предложенията за работа в други държави-членки. За насърчаването и улесняването на движението на знания и умения в рамките на единния пазар трябва да бъдат предложени конкретни инструменти.

Възможността за получаване на обучение в Европа е една от най-привлекателните свободи и възможности, които предлага единният пазар. Но тази възможност за учене и обучение в друга държава-членка не е само въпрос на лично развитие; тя позволява непрекъснатото придобиване на нови умения, необходими за изграждането на икономиката на познанието на утрешния ден.

Предложение № 33: През 2012 г., въз основа на проведена през 2011 г. оценка на достиженията на правото, Комисията ще предложи законодателна инициатива за реформиране на системата за признаване на професионалната квалификация с цел да се улесни движението на работна сила и да се приспособят знанията и уменията към настоящите потребности на пазара на труда. В този контекст ще бъде разгледана възможността за създаване на професионална карта.

Правото на упражняване на професията в друга държава-членка е една от основните свободи, гарантирани от Договора. Значението му е решаващо за гражданите и за свободното движение на работна сила, за свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги, които могат да бъдат възпрепятствани от изисквания за признаването на професионалната квалификация, придобита в друга държава-членка. В Европейския съюз има 4 600 регламентирани професии. Много специалисти все още са изправени пред дълги и тромави процедури за признаване на квалификацията; въпросите за признаването на дипломите се отнасят до 20 % от случаите SOLVIT. От 2005 г. насам с една директива бяха внесени опростявания с цел по-специално да се улесни временното движение на специалисти. Настоящата система трябва да бъде подложена на оценка, за да се установи дали се използват напълно всички възможности, предлагани от директивата. В тази директива например се предлага използването на професионална карта, без обаче да ѝ се придава реално значение. Такава карта би могла да представлява добавена стойност за някои професии и заинтересованите граждани. В тази връзка трябва да се подчертае и фактът на растяща нужда от квалифицирана работна ръка, отговор на която, предвид бъдещото намаляване на населението в трудоспособна възраст, ще бъде все по-трудно да се намери. Системата трябва да вземе предвид и настъпилите в образователните системи и системите за обучение на държавите-членки значителни промени с цел улесняване на достъпа до работа и връщането на работа. Поради това Комисията започна работа за оценка на директивата от 2005 г., която ще доведе до Зелена книга през 2011 г. и до преразглеждането на директивата през 2012 г.

Предложение № 34: Комисията в сътрудничество с държавите-членки ще създаде карта „младежта в движение“, с която ще се улесни мобилността на младите хора, които искат да учат в друга държава-членка. Тя ще обогати сайта си, посветен на „младежта в движение“ с информация за обучението от разстояние и възможностите за получаване на образование и обучение в Европа.

Мобилността трябва да се превърне в нормален етап от обучението на всеки млад европеец, който ще му позволи достъп до хубава работа след придобиването на нови умения, в частност езикови. Като част от стратегията „Европа 2020“, в съобщението си „младежта в движение“ Комисията предложи редица мерки с цел да се помогнат младите хора в придобиването на необходимите им за да бъдат наети на работа за първи път знания, умения и опит. Сред тези мерки Комисията разглежда възможността за създаване на европейски студентски заеми за мобилност, така че да даде възможност на повече млади европейци, особено на най-необлагодетелстваните сред тях, да прекарат период на образование, обучение или стаж в предприятие в друга държава-членка.

Предложение № 35: Комисията в сътрудничество с държавите-членки ще осигури прилагането на европейската уредба на квалификациите. Тя ще предложи препоръка на Съвета за насърчаване и признаване на обучението извън учебното заведение („non formal and informal learning“). Тя ще предложи и създаването на „европейски паспорт на знанията и уменията“, който ще позволи на всеки да изложи придобитите през целия живот до момента знания и умения. Комисията ще създаде и мост между уредбата на

Въпреки успеха на програми като „Еразмус“, академичното признаване на дипломите и периодите на обучение в друга държава-членка продължава да бъде проблематично²². За да се насърчи мобилността е необходимо да се осигури преносимостта на познанието.

2.4. Нови инструменти за социалната пазарна икономика

В настоящата глава за социалната пазарна икономика се съдържат три предложения за единен пазар, основан върху социална пазарна икономика. На първо място Инициативата за социално предприемачество трябва да позволи освобождаването на таланти и финансови ресурси на разположение в държавите-членки чрез срещането на интересите на мениджърите и финансистите с тези на предприемачите с проекти, които са напредничави в социален план и са източници на растеж. На второ място са застъпени въпроси по отношение на правните форми, като се предлагат инициативи за подобряване на правната среда, в която е разположена част от дейностите на социалната икономика. Накрая, по отношение на корпоративното управление и социалната отговорност на бизнеса се предлага инициатива за преформулиране на ролята на предприятието в съвременната икономика.

Предложение № 36: През 2011 г. Комисията ще предложи инициатива за социално предприемачество, чиято цел ще бъде да подкрепя и съпътства разработването на напредничави в социален план предприемачески проекти в рамките на единния пазар, в частност чрез използването на социална рейтингова скала, етични и екологични обозначения, обществени поръчки, въвеждане на нов режим за инвестиционните фондове и активиране на пасивните спестявания.

През последните години действащи самостоятелно предприемачи или големи дружества приведоха в действие много напредничави проекти в социален план. Това първо десетилетие на 21-ви век показва наличието в Европа и в света на огромен потенциал за иновации в областта на социалната икономика. Без непременно да отричат икономическата логика, тези проекти, създадени от волята на един човек или на група хора, донесоха творчески решения на съществени социално-икономически проблеми, често пораждани от състояние на социално изключване (достъп до храна, жилище, медицинско обслужване, пазара на труда, банкови услуги, услуги с оглед по-доброто социално интегриране на хората с увреждания и др.), както и от застаряването на населението. Нововъведенията в резултат на тези напредничави модели са източник на икономически растеж и фактор с положително въздействие върху всички заинтересовани страни (предприемачи, трудещи се, потребители, инвеститори и други финансови партньори и др.). Инструментите за действие ще включват организиране на обществените и частни поръчки (политиките за покупки в частния сектор и социалната отговорност на бизнеса), подобряване на достъпа до финансиране (банково или посредством капиталовите пазари, по-специално чрез използване на пасивните

²²

В рамките на програмата си „Младежта в движение“ Комисията прие предложение за препоръка на Съвета (СОМ(2010)478/3) с оглед премахването на тези пречки.

спестявания), създаване на нов режим за инвестиционните фондове за привличане вниманието на финансовия сектор и потребителите на финансови продукти към напредничави проекти със социално, икономическо и технологично измерение и подобряване на ликвидността на инвестициите към такива проекти, както и създаване на специфични комуникационни средства.

Предложение № 37: Социалната икономика, в резултат на действието на няколко причини, дължащи се в основни линии на начина, по който тя се финансира, или на избора на акционерите или заинтересованите страни, които подкрепят и съпътстват изготвянето на напредничавите проекти със социално, икономическо и понякога технологично измерение, се структурира посредством различни правни форми (фондации, кооперативни дружества, взаимноспомогателни каси и др.) Комисията ще предложи мерки за усъвършенстване на съответните правни образувания с оглед оптимизиране на дейността им и улесняване на развитието им в рамките на единния пазар.

Ще бъдат предложени следните инициативи:

Преди края на 2011 г. Комисията ще представи регламент относно статуса на европейска фондация.

През последните години дейността на фондациите претърпя значително развитие, позволявайки им постигането на амбициозни цели в области като научните изследвания, където европейската креативност и иновации са жизненоважни за конкурентоспособността на единния пазар в глобализирания свят. Административните разходи, необходимостта от регистриране в друга държава, доказателствената тежест, която лежи върху фондацията на една държава-членка при установяването ѝ в друга държава-членка на Европейския съюз, трудностите за трансгранично обединяване на финансовите ресурси в рамките на ЕС са все пречки, които днес възпрепятстват развитието на фондациите в Европа и които ще бъдат преодолени с един бъдещ регламент относно статуса на европейска фондация.

- Комисията ще предложи обществено допитване (Зелена книга) по прилагането на регламента относно статуса на европейско кооперативно дружество и ще вземе мерки след като през 2012 г. приеме доклада си за оценка.

Кооперативните дружества играят съществена роля в структурата и динамизма на икономиката. Те между другото предлагат уникални механизми на солидарност между своите членове и по този начин фактически създават здрави акционерни структури, които насърчават силната групова култура, участието на служителите в акционерния капитал и дългосрочните инвестиции.

- През 2011 г. Комисията ще започне проучване на положението на взаимноспомогателните каси във всички държави-членки с акцент по-специално върху трансграничната им дейност.

Взаимноспомогателни каси присъстват в повечето европейски държави, въпреки че значението им във всяка една от тях е различно. Над 120 милиона европейци са

например членове на някоя взаимнопомагателна здравна каса в Европа. При застраховането и финансовото посредничество взаимнопомагателният сектор осигурява съществена част от заетостта.

Предложение № 38: Комисията ще лансира обществено допитване (зелена книга) в областта на корпоративното управление, както и друго обществено допитване за възможностите за подобряване на прозрачността на информацията, която бизнесът предоставя, по-специално по отношение на социалния и екологичния аспект, както и във връзка със спазването на правата на човека. В резултат на тези допитвания могат да бъдат изготвени законодателни инициативи.

От съществено значение е европейските предприятия да демонстрират по-голяма отговорност както спрямо своите служители и акционери, така и спрямо обществото като цяло. Корпоративното управление би могло да се подобри главно по отношение на състава на управителните съвети и разнообразието от представители в тях (дял на жените, дългосрочен ангажимент на акционерите, собственост на служителите). За подобряването на корпоративно управление и повишаването на социалната отговорност на бизнеса е необходимо да се работи за увеличаване на прозрачността, по-специално в областта на правата на човека, и устойчивото развитие, както и за начините за подобряване на дейността на предприятията с цел по-специално да се постигне по-голямо участие на служителите им, да се подобрят отношенията с акционерите им, както и да се улесни по-подходящото им валоризиране от страна на финансовите пазари.

2.5. Единен пазар в служба на потребителите

За европейските потребители единният пазар трябва да носи добавена стойност чрез предлагането на разнообразни и висококачествени стоки и услуги. Специално внимание трябва да бъде обърнато на достъпа до банковите продукти, който до голяма степен обуславя възможността за движение или работа в рамките на единния пазар. И накрая, надзорните органи са длъжни да осигурят на европейските потребители висока степен на защита срещу всякакъв риск във връзка с качеството на предлаганите продукти или услуги.

Потребителите често не разполагат с информация, която да ги ориентира в ценовите им решения или да им позволи да направят съзнателен избор между различните продукти, тъй като информацията може да е представена по начин, който прави сравняването трудно или нееднозначно. Такъв е случаят например с трансграничното предлагане и разходите за доставка. При решенията си за покупка днешният потребител не разполага с всички елементи, които биха му позволили да направи информиран избор. Комисията ще пристъпи към оценка на действащите практики при сайтовете за сравнение на цените и въз основа на най-добрите практики и опита на държавите-членки ще изготви насоки за тези сайтове.

Предложение № 39: През 2011 г. Комисията ще изготви многогодишен план за действие за развитие на европейски надзор на пазара. Също така, в контакт с митническите органи и органите за наблюдение на пазара на държавите-членки, Комисията ще изготви през 2011 г. насоки за митнически контрол във връзка с безопасността на продуктите. Комисията ще предложи и преразглеждане на

директивата относно общата безопасност на продуктите, така че да се осигури съгласувана и ефикасна рамка за безопасността на потребителските стоки в ЕС.

Европейските граждани настояват за защита на здравето и правата си в целия ЕС, особено когато става въпрос за заплахи и рискове, с които те не могат да се справят по отделно. В отговор на това Комисията ще засили наблюдението на пазара по отношение на безопасността на продуктите в ЕС. Целта ще бъде постигната чрез план за действие, чието начало ще бъде през 2011 г. Той ще засили координацията на националните органи за наблюдение на пазара, така че да се гарантира, че стоките в свободно обращение в рамките на единния пазар са безопасни и надеждни за потребителите. Така ще се осигурят равни условия на конкуренция, които ще позволят на отговорния бизнес да се възползва напълно от възможностите на пазар с 500 милиона потребители. Комисията ще предложи и преразглеждане на директивата относно общата сигурност на продуктите, така че да се осигури съгласувана и ефикасна рамка за наблюдение на пазара във връзка с безопасността на потребителските стоки в ЕС.

Предложение № 40: В началото на 2011 г. Комисията ще приеме законодателна инициатива за достъп до основните банкови услуги. Тя ще прикани банковия сектор да представи до края на 2011 г. инициатива за саморегулиране, насочена към увеличаване на прозрачността и съпоставимостта на банковите такси.

Гражданите и особено студентите се сблъскват с проблеми при откриването на банкова сметка или получаване на кредитна карта в държава-членка, в която наскоро са се преместили, или на която не са постоянни жители. Финансовите институции защитават отказите си с аргумента, че някои категории потенциални потребители представляват повишен риск за банката и следователно трябва да бъдат обстойно проверени. Те също така посочват невъзможността да получат точна хронологична справка на погасяването на кредита от кредитополучателя. В много случаи обаче отказът за откриване на сметка на клиент не може да се разглежда като обективно обоснован и съответстващ. Нещо повече, липсата на прозрачност по отношение на банковите такси е основна пречка при финансовите услуги на дребно. Клиентите не могат да разберат и сравнят разходите си за банковите си сметки, които ги възпира да закрият сметката си и да открият по-евтина сметка. По този начин потребителите в държавите-членки, където банковите такси са сложни и непрозрачни, плащат по-високи такси, отколкото би трябвало. По-голямата прозрачност е и предпоставка за извършването на трансгранични операции и за успешното функциониране на Единната зона за плащания в евро (ЕЗПЕ). В проведен анализ на 224 банки, които обхващат 81 % от пазара на банкиране на дребно при клиентските депозити, се посочва, че при 66 % от сайтовете на банките се е изисквала допълнителна информация за определяне на разходите за банкова сметка. Този анализ показва също, че разликите между разходите за банкови сметки на равнище ЕС са били значително по-големи в сравнение с разликите в цените на други услуги.

Предложение № 41: До февруари 2011 г. Комисията ще предложи директива с цел създаване на интегриран единен пазар на ипотечни кредити с висока степен на потребителска защита.

Пазарът на финансови услуги на дребно е сектор, от който потребителите все още не се възползват напълно. Те често не проявяват гъвкавост, ако трябва да сменят даден

доставчик, или разполагат с твърде малко информация, за да могат да съпоставят наличните оферти. Тези трудности са още по-сериозни, когато се търси на трансгранична основа. Успоредно с протичащите структурни реформи във финансовия сектор, реформите трябва да продължат, за да може доверието на потребителите в пазара на финансови услуги на дребно да се увеличи. Трудностите са част от тези, с които се сблъскват най-често гражданите в ежедневието си. Европейските ипотечни пазари са от ключово значение за милиони европейски граждани: решението за ипотечен кредит е сред най-важните финансови решения в живота, тъй като води до финансова обвързаност в рамките на няколко десетилетия. Безотговорното поведение от страна на някои стопански субекти е в състояние да разклати основите на финансовата система и може да има сериозни социални и икономически последици. От своя страна, интегрираността на ипотечните пазари е слаба. Равнището на пряк трансграничен кредит остава ниско, като сред държавите-членки продължават да се наблюдават съществени разлики по отношение на цената, избора на продукти и подхода към правната рамка на такива пазарни участници като извънбанковите заемодатели и кредитните посредници. Заемодателите и кредитните посредници са изправени пред препятствия, които не им позволяват да извършват дейност в друга държава-членка или водят до неимоверно увеличаване на разходите им. Гражданите, от своя страна, се натъкват на проблеми и често получават отказ, когато искат да получат ипотечен кредит в друга държава-членка или от заемодател в същата държава-членка за придобиването на имот другаде в ЕС. Търсенето на най-изгодната цена или най-добрия продукт в различни държави-членки също е трудно и дори невъзможно поради липсата на съпоставителна информация. Интеграцията на европейските ипотечни пазари би насърчила финансовата стабилност и би донесла значителна полза на потребителите. Тя също така би увеличила ефикасността на ипотечните заемодатели и предлаганата продуктова гама.

Предложение № 42: До края на 2010 г. Комисията ще приеме съобщение с цел установяване и премахване на данъчните пречки, пред които все още са изправени физическите лица.

Някои от проблемите, които пречат на гражданите да се движат и установяват свободно, както и да получават стоки и услуги в ЕС, са от данъчно естество. Тези проблеми могат да бъдат под формата на трудности при получаване на облекчение от двойното данъчно облагане поради ограничения в приложното поле на споразуменията за избягване на двойното данъчно облагане или поради липсата на такива, дискриминационни данъчни правила и припокриване между различните данъчни системи, както и трудности поради необходимостта от данъчни правоотношения в повече от една държава-членка или при искане за намаляване или възстановяване на данъците от друга държава-членка. Трудности могат да възникнат особено за трансграничните трудещи се във връзка с данъчното облагане на автомобилите и данъчното облагане на пенсиите и наследствата.

Предложение № 43: През 2012 г. Комисията ще приеме предложение за изменение на регламента относно правата на пътниците при въздушния транспорт, в частност във връзка с отражението на неотдавнашната криза с исландския вулкан, а в случай на приемане на законодателното предложение относно пътнотранспортния сектор (автобусен транспорт) — съобщение относно правата на пътниците при всички видове транспорт.

Въпреки действащото законодателство, регулиращо въздухоплавателния, железопътния, а скоро и морския сектор, правата на пътниците все още варират в зависимост от начина на превоз и не винаги се спазват от оператора. Тази ситуация създава опасност от нарушаване на конкуренцията на единния пазар и подкопава целта за осигуряване на достатъчно еднообразно качество на услугите в интерес не само на гражданите, а и на цялата европейска икономика.

3. ДИАЛОГ, ПАРТНЬОРСТВО, ОЦЕНКА: ИНСТРУМЕНТИТЕ ЗА ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ НА ЕДИННИЯ ПАЗАР

Единният пазар не е собственост на европейските институции или на няколко големи паневропейски групи: **той е резултат от ежедневните действия — работа, спестяване, покупка, инвестиране и т.н. на всеки европеец.** Изграждането и използването на единния пазар наистина зависи от всички европейци и само от тях!

Цялата амбиция на този Акт е да предложи нова рамка за диалог, така че идеите и прилагането на текстовете да бъдат в услуга на тези европейци. С ролята си на инициатор на предложения, **Комисията** дава тласък, служи за място за диалог и дебат и **се ангажира да преосмисли единния пазар, така че той да предлага повече на европейците.** Европейският парламент и Съветът, всеки съгласно функциите си, ще решат какви действия да бъдат предприети при държавите-членки.

Въпреки това този Акт за единния пазар не би могъл да постигне успех, ако процесът на предлагане, взимане на решение, прилагане и контрол не бъде отворен повече и на по-ранен етап за останалите партньори.

Много от аспектите на този Акт, например мерките по отношение на обществените услуги или данъчните въпроси, засягат сферата на компетентност на държавите-членки и на техните местни и регионални власти. Това е основната причина, поради която властите на всички териториално-административни равнища трябва да бъдат приобщени и да участват пълноценно в управлението на единния пазар — в духа на активното си участие в политиката на сближаване.

Актът за единния пазар е резултат от силното желание на председателя Барозу **да даде повече шанс на стратегията „Европа 2020“ и ефективно да приложи основните препоръки на Европейския парламент и на доклада на Марио Монти.** Този Акт обвързва Европейската комисия с постигането на резултати, динамизиране на процесите за подготвяне на бъдещето и укрепване на Европа за посрещане на предизвикателствата.

Несъмнено настоящият Акт и неговото прилагане ще бъдат под знака на силна воля за водене на диалог, установяване на партньорства със заинтересованите страни и обективно оценяване на резултатите.

Влиянието не се постановява с указ, то се гради. Поради това Комисията няма да избегне нито един дебат, дори най-трудните: с европейските политически партии, правителствата и националните парламенти, местните власти, гражданското общество, синдикатите и бизнеса, потребителите, сдруженията и т.н., като приобщи в тясно сътрудничество Комитета на регионите и Европейския икономически и социален комитет.

В настоящия Акт се съдържат 50 действия с целеви график за фазите на консултации. Комисията ще ги провежда в съответствие с принципите на интелигентното регулиране. **В духа на прозрачност и отчетност, Комисията приканва всеки един от своите партньори да подготви тези фази на диалог, да изложи идеите си и да припознае като свое бъдещето на големия единен европейски пазар.**

Комисията трябва да продължи да изпълнява ролята си по отношение на наблюдението и правилното прилагане на политиките на единния пазар. Тя осъзнава усилията, които държавите-членки трябва да положат за постигането на по-единен и конкурентен пазар. Тя ще бъде добър слушател, но ще остане бдителна по отношение на целите.

Предложение № 44: Комисията и държавите-членки ще си сътрудничат за продължаване на развитието на вътрешния пазар, като засилят действията по оценка на достиженията на правото, в частност чрез прилагания понастоящем от държавите-членки и Комисията процес на „взаимна оценка“ на директивата за услугите. Опитът от този процес ще бъде приложен и към други ключови за единния пазар нормативни актове.

Комисията ще продължи дейността си по оценяване, като се опира на събраната конкретна информация, експериментира и укрепва синергиите между съществуващите аналитични инструменти (наблюдение на пазара, секторни проучвания, табло на потребителите и др.). В тази връзка тя редовно ще съставя списък („Тор 20“) с очакванията на участниците на единния пазар (бизнесът, потребителите, трудещите се, студентите, пенсионерите). Този списък ще служи за лакмус за състоянието на единния пазар и функционирането му „на място“.

Освен това Комисията ще прави редовни прегледи на състоянието на единния пазар в сътрудничество с всички заинтересовани страни като организира всяка година съвместно с Европейския парламент и с участието на останалите институции, представители на държавите-членки (включително на местните власти), националните парламенти, гражданите и заинтересованите страни **Форум на единния пазар**. Първото му издание е предвидено за 2011 г.

Предложение № 45: В началото на 2011 г. Комисията ще представи стратегия за разширяване на информационната система за вътрешния пазар, така че през 2011 г. да бъдат обхванати други законодателни области и да бъде създадена реално действаща електронна мрежа „face to face“ на европейските администрации. Тази стратегия ще бъде предмет на законодателно предложение.

Информационната система за вътрешния пазар (IMI) е създадена като гъвкав инструмент за подпомагане на административното сътрудничество в полза на различните секторни нормативни уредби. Понастоящем тя се използва при директивата за професионалните квалификации и директивата за услугите. За реализирането на пълния потенциал на системата е необходима ясна стратегия с цел разширяването ѝ за обхващане на други сектори и създаването на синергичен ефект между нея и останалите инструменти на информационните технологии. Тази стратегия ще бъде подробно изложена в съобщение на Комисията. Основната пречка за разширяването на системата е липсата на правно основание, което напълно да задоволява натоварените

със защитата на данните на европейско и национално равнище. За преодоляването ѝ ще бъде обсъдена целесъобразността от предложение за регламент. Евентуалното предложение ще създаде правила за обработка на данните и ще постави допълнителни изисквания за използването на системата, като също така ще позволи административното сътрудничество в области, където това е необходимо за прилагането на законодателството в областта на вътрешния пазар, но не е изрично предвидено в съществуващото законодателство.

Предложение № 46: През 2011 г. Комисията ще представи инициатива за използване на алтернативни начини за уреждане на споровете в ЕС. В тази връзка през 2011 г. Комисията ще приеме препоръка относно мрежата от механизми за алтернативно уреждане на спорове във връзка с финансовите услуги. С тези две инициативи се цели въвеждането на прости и с добро съотношение цена/ефикасност средства за извънсъдебни искове за разглеждане на трансграничните потребителски спорове. До 2012 г. Комисията ще предложи европейска онлайн система за разрешаване на конфликти във връзка с електронните трансакции. Освен това през 2010—2011 г. Комисията ще проведе обществено допитване за европейски подход по отношение на колективните искове с цел да се установят елементите, които биха могли да залегнат в правната рамка на Европейския съюз и в правния ред на отделните държави-членки.

Предпоставка за това потребителите да пазаруват в друга държава-членка с пълно доверие, както и да се възползват от предоставените им от законодателството на ЕС права, е увереността, че при възникването на проблем могат да бъдат обезщетени. Права, чието спазване на практика не може да бъде наложено, нямат никаква стойност. Според скорошно проучване загубите за европейските потребители поради проблем в закупена стока или услуга възлизат на 0,3 % от БВП на ЕС. Европейски центрове на потребителите, които да предоставят алтернативни начини за уреждане на спорове и помощ в случай на оплакване, могат да осигурят лесно, бързо и евтино решение за потребителите и да запазят взаимоотношенията им със съответното предприятие. От една страна обаче потребителите и предприятията не са достатъчно информирани за съществуващите механизми за алтернативно уреждане на спорове, а от друга — такива механизми все още липсват в много сектори. При финансовите услуги например често единственият избор на потребителите е прибягването до скъпи и сложни съдебни процедури. В някои държави-членки изобщо няма механизми за извънсъдебно уреждане на споровете. Освен това до този момент съществуващите механизми не са доказали, че са достатъчно ефективни в трансграничен контекст. Необходимо е следователно да се запълнят празнините в географското и секторното покритие на мрежата FIN-NET. От друга страна не винаги е лесно да се подаде колективен иск по съдебен или извънсъдебен ред. При липсата на справедливи условия на конкуренция предприятията могат да се натъкнат на нарушаването ѝ. Губят се възможности за извличане на икономия от мащаба чрез обединяването на исковете. Усъвършенстването на механизмите за алтернативно уреждане на споровете между потребителите и бизнеса, в частност в сектора на финансовите услуги, ще бъде от съществена полза за потребителите, ще повиши доверието им и ще допринесе за развитието на единния пазар.

Предложение № 47: В сътрудничество с държавите-членки Комисията ще разработи по-решителна политика за осигуряване на спазването на правилата в областта на единния пазар. Комисията се ангажира да подготви планове за транспониране и проектотаблица на съответствието за предвидените в настоящия Акт законодателни предложения, както и да намали средния период за разглеждане на случаите на нарушение. Комисията призовава държавите-членки да сведат дефицита на транспониране на директивите в областта на единния пазар до 0,5 %, както и да ѝ предоставят таблиците си на съответствие с мерките за транспониране.

За укрепването на партньорството между Комисията и държавите-членки при управлението на единния пазар, включително за изпълнението на „препоръката относно партньорствата“ от 2009 г.²³, бяха положени и продължават да се полагат значителни усилия. Непрекъснатите усилия за подобряване на прилагането на правилата на единния пазар дадоха резултати, както показва например ниското равнище на средния дефицит на транспониране в последното табло за вътрешния пазар²⁴.

Въпреки това за пълното транспониране на директивите са все още необходими средно седем месеца в допълнение към предвидения в самите директиви срок²⁵. Публикуваните статистически данни посочват, че при съобщаването на мерките за транспониране случаите на закъснение са 36 %, 31 % и 30 % съответно през 2008 г., 2009 г. и 2010 г.²⁶. Все още съществуват пропуски, а и е налице фактът, че националното законодателство не винаги е в съответствие с директивите, които транспонира. Продължителността на официалните процедури за нарушение, които Комисията води, както и значителното забавяне при изпълнението на решенията на Съда от страна на националните органи, са предизвикателства, на които все още предстои да бъде даден отговор. Необходимо е също така да се обърне по-голямо внимание на въпроса за прилагането на правилата в момента на изготвянето, оценката и/или изменението им. Комисията ще разработи подкрепящи инструменти като въведе например систематични планове за транспониране на съдържащите се в Акта законодателни предложения. Тези планове ще спомогнат за установяването на ранен стадий на срещаните при транспонирането трудности.

Необходимо е да бъдат подновени усилията за прилагането и спазването на правилата и това е действително от изключителна важност, тъй като, ако правилата не бъдат еднакви за всички, единният пазар не може да функционира гладко. Постигането на тази цел изисква решително партньорство и сътрудничество с държавите-членки, така че дефицитът на транспониране да продължи да намалява. За проверката на съответствието на националното право с най-съществените разпоредби в областта на единния пазар чрез систематичното използване на таблици на съответствието, които да бъдат достъпни на гражданите и бизнеса, е необходим взаимен ангажимент. Такива

²³ Препоръка на Европейската комисия относно „мерките за подобряване на функционирането на вътрешния пазар“ (2009/524/ЕО), 29 юни 2009 г.

²⁴ Вж. табло за вътрешния пазар № 21.

²⁵ Вж. табло за вътрешния пазар № 21.

²⁶ Данни въз основа на броя открити процедури при нарушение; базата данни е достъпна на: http://ec.europa.eu/community_law/directives/directives_communication_en.htm.

таблици ще бъдат предоставяни от Комисията на държавите-членки за всяка нова приоритетна директива, съдържаща се в Акта. Следва да се предприемат и съвместни усилия чрез поставянето на общи амбициозни цели както за ускоряване на процедурите за нарушение, които Комисията води, и на спазването на решенията на Съда, така и за развитие на систематичното използване на алтернативните начини за уреждане на споровете като SOLVIT и EU-PILOT.

Предложение № 48: При изготвянето и прилагането на текстовете Комисията ще засили консултациите и диалога с гражданското общество. Особено внимание ще бъде отделено на становищата на потребителите, неправителствените организации, профсъюзите, предприятията, спестителите, ползвателите и местните власти в рамките на консултации, предшестващи приемането на предложенията, и в частност предвид работата на експертните групи.

Изпратените от широк кръг заинтересовани страни материали могат само да обогатят политиката в областта на единния пазар. Материалите от страна на тези, които не са професионално заети в съответните сектори, представляват все още само малка част от получените от Комисията. Становищата на потребителите, дребните инвеститори, малките предприятия, представителите на трудещите се, неправителствените организации и представителите на местните власти могат да представляват полезна гледна точка по отношение на прилагането на мерките „на място“, както и индикатор за това дали предложените политики притежават действителна допълнителна полезност за гражданите.

Предложение № 49: През 2010 г. Комисията ще продължи да насърчава обслужването на едно гише, информирайки гражданите и бизнеса и предоставяйки им достъп до услугата за помощ по въпроси, свързани с правата, които им предоставя единният пазар, като използва за тази цел връзка по интернет, по телефона или чрез личен контакт, както и като разгърне портала „Вашата Европа“ и го координира по-добре с „Europe Direct“. Комисията ще засили и партньорството си с държавите-членки, така че информация за националните правила и процедури също да бъде достъпна на „едно гише“.

В редица доклади се посочва, че въпреки изобилието от официални източници на информация и разработените от Комисията помощни системи гражданите не познават добре правата си и не знаят къде да се обърнат, за да ги потърсят в случай на проблем. В резултат на тази констатация порталът „Вашата Европа“ бе преосмислен като „едно гише“, а информацията на него бе напълно пренаписана от потребителска перспектива. Целта през следващите месеци е европейците да бъдат информирани за него, както и да се обогати наличната информация, за да стане той още по-полезен, по-специално чрез предоставяне на национална информация (точна картина за всяка държава-членка, необходими формалности, контакти на местно равнище и др.). Това не може да бъде постигнато без активно сътрудничество с държавите-членки.

Предложение № 50: В сътрудничество с държавите-членки Комисията ще засили неформалните инструменти за разрешаване на проблеми, в частност като консолидира проекта „EU-PILOT“, мрежата „SOLVIT“ и мрежата на европейските центрове на потребителите. По отношение на SOLVIT тя ще формулира през 2011 г. конкретни предложения въз основа на извършена през 2010 г. оценка. В по-дългосрочна перспектива тя ще разгледа условията за евентуално допълнително разгръщане на тези инструменти, както и за разработването на други алтернативни механизми за уреждане на спорове, като ги сближи във възможно най-голяма степен, така че с времето те да са в състояние да разглеждат по-добре всички свързани с единния пазар проблеми.

За 8 години от началото на дейността на SOLVIT броят на разгледаните случаи се увеличи повече от десет пъти, като центровете трябва да се справят с все по-разнообразни случаи, понякога дори надхвърляйки стриктния си мандат. За да се осигури оптимално функциониране на мрежата в бъдеще е необходимо да се помисли както върху мандата на SOLVIT, така и върху средствата за гарантиране на качеството на дейността му и връзката му с другите инструменти за разрешаване на проблеми. Този процес ще позволи да се погледне отвъд SOLVIT и да се напредне за изграждането на система за бързо и неформално уреждане на всички проблеми, на които биха се натъкнали гражданите и бизнеса в рамките на единния пазар. От своя страна мрежата от европейски центрове на потребителите ще бъде предмет на оценка, в резултат на която през 2011 г. ще бъдат формулирани конкретни предложения за по-нататъшното ѝ развитие. Проектът „EU-PILOT“ е друга инициатива, чиято цел е да осигури тясно сътрудничество с държавите-членки за по-бързо разрешаване на проблемите, възникващи при прилагането на правото в областта на единния пазар, без да е необходимо да се прибегва да процедури за нарушение. Разностранният характер и значителният брой на съществуващите проблеми налагат засилването на този проект, поради което Комисията лансира инициатива за разширяването на обхвата му от 24 на 27 държави-членки.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: ЗА ПРОВЕЖДАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕН ДЕБАТ В ЕС

С настоящия Акт се цели да се възстанови доверието между европейските граждани и техния голям пазар, така че той отново да се превърне в инструмент в услуга на растежа и средство за посрещане на предизвикателствата.

Актът представлява преди всичко глобална стъпка, която Комисията предлага да бъде направена: укрепване на социалната пазарна икономика чрез поставянето на гражданите и бизнеса на Европейския съюз в центъра на единния пазар, така че да се възвърне доверието в него; развитие на пазарно-ориентирани политики за устойчив и справедлив растеж; въвеждане на инструментариум за добро управление, диалог, партньорство и оценка. Този глобален подход ще изисква координиране на работата на Комисията и тази на останалите институции, както и засилен последващ контрол, който няма да накърни контролните механизми, въведени в рамките на водещите инициативи на стратегията „Европа 2020“.

Това е колективно действие, който обвързва Комисията, но също така Европейския парламент и Съвета при съответните им функции и процедури. Икономическият и

социален съвет и Комитетът на регионите ще позволят участието в дебата на териториалните представители, икономическите или социалните партньори, организациите и гражданското общество. Освен това **Актът за единния пазар ще бъде предложен за обсъждане в целия Европейски съюз** през следващите месеци. Преведен на съответния език, той ще бъде изпратен на членовете на европейския парламент и на националните парламенти, на местните органи на властта, включително в най-отдалечените райони, както и на икономическите и социалните партньори и гражданското общество. На разположение на заинтересованите страни ще бъдат предоставени специфични информационни средства.

По този начин предизвикателствата пред постигането на високо конкурентна социална пазарна икономика ще могат да бъдат предмет на **истинско европейско обществено обсъждане**.

Заинтересованите страни се приканват да изложат гледната си точка по възобновяването на развитието на единния пазар и по-специално по предложените в настоящия документ 50 мерки на следния адрес: <http://www.sma.eu>. На тяхно разположение ще бъдат предоставени специфични информационни средства.

Материалите трябва да бъдат получени от Комисията най-късно на 28 февруари 2011 г. Въз основа на тях Комисията ще предложи на останалите институции да се ангажират с окончателния вариант на Акта.

Материалите ще бъдат публикувани в интернет. За информация относно начина на използване на личните данни и на изпратения материал е силно препоръчително запознаването със специфичната декларация за поверителност, поместена на горепосочения сайт.

След приключването на общественото обсъждане и въз основа на заключенията от него Комисията се надява, че в началото на 2011 г. всички европейски институции ще поемат ангажимент за превръщането на този Акт и неговите 50 предложения в окончателен политически план за действие за периода 2011—2012 г. Осъществяването му ще позволи отбелязването по динамичен начин на 20-тата годишнина от създаването на единния пазар в края на 2012 г.

Осъществяването през 2012 г. на съдържащите се в Акта инициативи ще бъде моментът за оценяване на изпълнението му и постигнатите резултати по отношение на постигането на устойчив растеж и засилване на доверието на европейците в единния пазар. За оценяването на резултатите ще бъдат разработени показатели за измерване например на:

- динамиката на разходите за издаване на лиценз;
- стокообмена в рамките на ЕС като част от БВП на Съюза;
- дела на трансграничните услуги като част от БВП на Съюза и броя предприятия, установили се в държава-членка, различна от тази, в която се намира седалището им;
- броя свързани органи посредством информационната система за вътрешния пазар и броя подадени заявления;
- процента стоки и услуги, закупени трансгранично онлайн.

Въз основа на тази оценка Комисията ще помисли за втори етап на задълбочаване на единния пазар, по време на който могат да бъдат открити нови потенциални области на растеж и доверие в така обновения единен пазар. За тази цел Комисията ще проведе задълбочена проучвателна, консултационна и аналитична работа.

1. Силен, устойчив и справедлив растеж, движен от бизнеса

1.1 Насърчаване и защита на създаването на блага

Предложение № 1	Европейският парламент и Съветът трябва да предприемат необходимите действия за приемането на предложенията относно създаването на лиценз на Европейския съюз, неговия езиков режим, както и единната система за разрешаване на спорове. Целта е издаването на първите лицензи да се осъществи през 2014 г.	Без срок	Съюз за иновации
Предложение № 2	През 2011 г. Комисията ще предложи рамкова директива относно управляването на авторското право с оглед осигуряването на електронен достъп до съдържания при усъвършенстване на насочването, прозрачността и електронното управление на авторското право. Комисията ще предложи и директива относно произведенията, за които е трудно или невъзможно да бъде определено на кого принадлежат авторските права (т.нар. „осиротели“ произведения).	2011 г.	Програма в областта на цифровите технологии за Европа
Предложение № 3	През 2010 г. Комисията ще предложи план за действие за борба с фалшифицирането и пиратството, в който ще се съдържат законодателни и незаконодателни мерки. През 2011 г. тя ще направи и законодателни предложения, по-специално с оглед приспособяването на правната рамка към възникналите с развитието на интернет потребности, както и засилването на митническите действия в тази област, а също така ще направи преглед на стратегията си за прилагане на правата, свързани с интелектуалната собственост, в трети държави.	2010— 2011 г.	Интегрирана промишлена политика
1.2 Търсене на нови пътища за постигането на устойчив растеж			
Предложение № 4	Комисията и държавите-членки ще си сътрудничат за продължаване на развитието на вътрешния пазар на услуги въз основа на прилагания понастоящем от държавите-членки и Комисията процес на „взаимна оценка“ на директивата за услугите. През 2011 г. Комисията ще посочи и конкретните мерки в тази насока, включително в сектора на услугите за бизнеса.	2011 г.	

Предложение № 5	До 2011 г. Комисията ще предприеме инициативи за развитието на електронната търговия в единния пазар, като акцентът ще бъде поставен върху проблемите, които възникват пред потребителите в цифровата икономика. Те ще включват съобщение относно функционирането на електронната търговия, както и насоки към държавите-членки за осигуряване на ефективното прилагане на разпоредбата на директивата за услугите, насочена към борба срещу дискриминирането на доставчиците на услуги въз основа на националността или местопребиваването им.	2011 г.	Програма в областта на цифровите технологии за Европа Доклад за гражданството
Предложение № 6	През 2011 г. Комисията ще предложи изменение на правната рамка на стандартизацията с оглед увеличаване на ефективността и ефикасността на стандартизационните процедури, както и участието на заинтересованите страни в тях, а така също и с оглед разширяване приложимостта на тези процедури към услугите.	2011 г.	Интегрирана промишлена политика Съюз за иновации Програма в областта на цифровите технологии за Европа
Предложение № 7	През 2011 г. Комисията ще приеме Бяла книга за транспортната политика, в която ще предложи редица действия, насочени към премахването на остатъчните несъответствия между различните национални начини и системи за транспорт.	2011 г.	Интегрирана промишлена политика
Предложение № 8	През 2011 г. Комисията ще приеме предложение за преразглеждане на директивата относно облагането на енергията, така че климатичните и енергийни цели на ЕС във фискално отношение да бъдат по-добре застъпени, като се определят минимални ставки на акциза върху емисиите на CO2 и енергийното съдържание.	2011 г.	
Предложение № 9	Комисията ще предложи инициатива за създаването на група на високо равнище по въпросите на услугите за бизнеса, която да проучи недостатъците в правната рамка на пазара и въпросите във връзка със стандартизацията, иновацията и международната търговия в сектори като логистиката, управлението на съоръжения, маркетинга и рекламата		

Предложение № 10	В отговор на проблема с въздействието на продуктите върху околната среда и по-специално с емисиите на CO ₂ , преди 2012 г. Комисията ще проучи дали е уместно да предприеме инициатива, в която да бъде разгледан начинът за създаване на обща европейска методика за тяхното оценяване и измерване чрез показатели.	2012 г.	Интегрирана промишлена политика
Предложение № 11	В допълнение към действащите политики във всички сектори на потребление на енергия, в началото на 2011 г. Комисията ще представи план за енергийна ефективност с оглед изследване на потенциала за значителни икономии на енергия.	2011 г.	
1.3 За малките и средни предприятия			
Предложение № 12	През 2011 г. Комисията ще приеме план за действие с оглед подобряване на достъпа на МСП до капиталовия пазар. В него ще се съдържат мерки, насочени към усъвършенстване на видимостта на МСП за инвеститорите, създаване на ефикасна мрежа от борси или регулирани пазари, специално предназначени за МСП, както и по-добро приспособяване на задълженията за котиране и реклама.	2011 г.	Съюз за иновации
Предложение № 13	До края на 2010 г. Комисията ще извърши оценка на инициативата, насочена към МСП за да гарантира прилагането на принципа „Think Small First“ в политиката и законодателната процедура и така тясно да обвърже „Small Business Act“ със стратегията „Европа 2020“.	2010 г.	Интегрирана промишлена политика
Предложение № 14	През 2011 г. Комисията ще предложи преразглеждане на директивите относно счетоводните стандарти с оглед опростяване на задълженията за оповестяване на финансова информация и намаляване на административната тежест, особено на понасяната от МСП. .	2011 г.	

1.4 Финансиране на иновациите и дългосрочните инвестиции

Предложение № 15	Комисията ще разгледа възможността за насърчаване на създаването на частни облигационни заеми за финансиране на европейски проекти („project bonds“).		Интегрирана промишлена политика
Предложение № 16	Комисията ще проучи възможностите за насърчаване на приноса на частните — и по-специално дългосрочните — инвестиции за постигането на целите на стратегията „Европа 2020“. Мерките биха могли да се отнасят до реформиране на корпоративното управление и поощряване с различни средства на дългосрочните, трайни и морални инвестиции, каквито изисква един интелигентен, екологичен и приобщаващ растеж. Също така до 2012 г. Комисията ще осигури на фондовете за рисков капитал, установени в някоя държава-членка, свободното развиване на дейност и инвестиране в рамките на целия ЕС, ако е необходимо — чрез приемането на нов законодателен режим. Тя ще се постарее да премахне всяко данъчно третиране, което е в ущърб на трансграничната им дейност.	2012 г.	Съюз за иновации
Предложение № 17	: След оценката на европейското законодателство в областта на обществените поръчки и въз основа на широко обществено допитване, най-късно през 2012 г. Комисията ще направи законодателни предложения, насочени към опростяване и актуализиране на общностните правила с оглед по-гладкото протичане на възлагането на обществени поръчки и по-доброто използване на обществените поръчки в подкрепа на други политики.	2012 г.	Съюз за иновации Интегрирана промишлена политика
Предложение № 18	През 2011 г. Комисията ще приеме законодателна инициатива относно концесиите на услуги. Достъпът до пазара за европейския бизнес ще бъде подобрен с помощта на ясни и съответстващи правила, които ще гарантират прозрачност, недискриминационно отношение и равни условия на конкуренция за всички стопански субекти. Те ще насърчат публично-частните партньорства и ще увеличат потенциала за постигане на по-добро съотношение между качеството и цената, както от гледна точка на потребителите на услугите, така и от тази на възлагащите местни органи на властта.	2011 г.	

1.5 Създаване на благоприятна за бизнеса правна и данъчна среда			
Предложение № 19	През 2011 г. Комисията ще предприеме инициативи за подобряване на координацията между националните данъчни политики и по-специално — предложение за директива за създаване на обща консолидирана основа на корпоративния данък.	2011 г.	
Предложение № 20	През 2011 г. Комисията ще публикува нова стратегия във връзка с ДДС въз основа на задълбочен анализ на системата на ДДС, предмет на Зелена книга, предвидена за 2010 г.	2011 г.	
Предложение № 21	През 2011 г. Комисията ще предложи законодателни актове за установяване на връзка между търговските регистри.	2011 г.	
Предложение № 22	До 2012 г. Комисията ще предложи Решение за взаимно признаване в ЕС на електронното разпознаване и установяване на истинността с помощта на електронни услуги за установяване на истинността, които трябва да функционират във всички държави-членки. През 2011 г. Комисията ще предложи преразглеждане на директивата за електронния подпис с оглед създаване на правна рамка за признаването и трансграничната оперативна съвместимост на електронните системи за установяване на истинността.	2012 г.	Програма в областта на цифровите технологии за Европа
1.6 Конкурентоспособни предприятия на международните пазари			
Предложение № 23	Комисията ще продължи да развива сътрудничеството за нормативно сближаване с основните си търговски партньори както на двустранно равнище (чрез диалози в тази връзка), така и на многостранно — например в рамките на Г-20), с цел, от една страна, да постигне сближаване на нормативните уредби, като в частност поощрява в границите на възможното постигането на еквивалентност между режимите на третите държави, а от друга — да ратува за по-широко възприемане на международните стандарти. Това ще ѝ послужи за основа за договарянето на (двустранни и многостранни) споразумения за международна търговия с двоен акцент върху пазарния достъп и върху нормативното сближаване, по-специално в областта на услугите, интелектуалната собственост и субсидиите.	В процес	Интегрирана промишлена политика

Предложение № 24	През 2011 г. Комисията ще представи законодателно предложение за общностен инструмент, което ще се опира върху изпълнението на международните задължения на Европейския съюз за укрепване на капацитета си за постигане на засилена симетрия при достъпа до обществените поръчки в индустриалните държави и големите развиващи се държави.	2011 г.	Съобщение относно търговската политика
2. Възвръщане на доверието: сърцето на единния пазар трябва да бъдат самите европейци			
2.1 Усъвършенстване на обществените услуги и ключовите инфраструктури			
Предложение № 25	Комисията се ангажира да приеме до 2011 г. съобщение, придружено от пакет от мерки, за услугите от общ интерес.		
Предложение № 26	През 2011 г. Комисията ще приеме преглед на общностните насоки за развитието на трансевропейската транспортна мрежа, както и предложение за цялостна рамка за финансирането на транспортните инфраструктури.	2011 г.	Интегрирана промишлена политика
Предложение № 27	Комисията ще приеме съобщение за приоритетите на енергийните инфраструктури до 2020—2030 г., чиято цел е да допринесе за изграждането на напълно функциониращ вътрешен пазар на енергия, да предостави отговор на проблема с липсващите брънки, както и да улесни интегрирането на възобновяемите източници на енергия. Необходимите средства за внедряването на тези приоритети ще бъдат предложени през 2011 г. в рамките на нов инструмент за сигурността и европейските енергийни инфраструктури.	2011 г.	Интегрирана промишлена политика
Предложение № 28	Парламентът и Съветът следва да приемат предложението за решение за определяне на програма за действия в областта на европейския радиочестотен спектър с оглед по-ефикасното му управление и използване.	Без срок	Програма в областта на цифровите технологии за Европа

2.2 Укрепване на солидарността в единния пазар			
Предложение № 29	Въз основа на новата си стратегия за ефективно прилагане на Хартата за основните права на Европейския съюз Комисията ще следи за съблюдаването на гарантираните в Хартата права, включително правата на провеждане на колективни действия. Комисията ще анализира предварително и задълбочено социалното въздействие на всички предложения за нормотворчество в областта на единния пазар.	2011 г.	
Предложение № 30	През 2011 г. Комисията ще приеме законодателно предложение за усъвършенстване на прилагането на директивата относно командироването на работници, което може да съдържа или да бъде допълнено с обяснение за упражняването на икономическите свободи в контекста на единния пазар.	2011 г.	
Предложение № 31	През 2011 г. Комисията ще преразгледа директивата относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване (пенсионните фондове) и въз основа на Зелената книга за пенсиите от юли 2010 година ще изготви други предложения с оглед премахването на пречките, които мобилните трудещи се срещат при организирането на пенсиите си.	2011 г.	
Предложение № 32	Комисията ще проведе консултации със социалните партньори с оглед създаването на европейска рамка за прогнозиране на промишлените реструктурирания.	2011 г.	Интегрирана промишлена политика
2.3 Достъп до работа и непрекъснато обучение			
Предложение № 33	През 2012 г., въз основа на проведена през 2011 г. оценка на достиженията на правото, Комисията ще предложи законодателна инициатива за реформиране на системата за признаване на професионалната квалификация с цел да се улесни движението на работна сила и да се приспособят знанията и уменията към настоящите потребности на пазара на труда. В този контекст ще бъде разгледана възможността за създаване на професионална карта.	2012 г.	Доклад за гражданството

Предложение № 34	Комисията в сътрудничество с държавите-членки ще създаде карта „младежта в движение“, с която ще се улесни мобилността на младите хора, които искат да учат в друга държава-членка. Тя ще обогати сайта си, посветен на „младежта в движение“ с информация за обучението от разстояние и възможностите за получаване на образование и обучение в Европа.	2012 г.	Съобщение „Младежта в движение“
Предложение № 35	Комисията в сътрудничество с държавите-членки ще осигури прилагането на европейската уредба на квалификациите. Тя ще предложи препоръка на Съвета за насърчаване и признаване на обучението извън учебното заведение („non formal and informal learning“). Тя ще предложи и създаването на „европейски паспорт на знанията и уменията“, който ще позволи на всеки да изложи придобитите през целия живот до момента знания и умения. Комисията ще създаде и мост между уредбата на сертифицирането и номенклатурата на професиите и занаятите („occupations“) в Европа.	2011 г.	Съобщение „Младежта в движение“
2.4 Нови инструменти за социалната пазарна икономика			
Предложение № 36	През 2011 г. Комисията ще предложи инициатива за социално предприемачество, чиято цел ще бъде да подкрепя и съпътства разработването на напредничави в социален план предприемачески проекти в рамките на единния пазар, в частност чрез използването на социална рейтингова скала, етични и екологични обозначения, обществени поръчки, въвеждане на нов режим за инвестиционните фондове и активиране на пасивните спестявания.	2011 г.	
Предложение № 37	Социалната икономика, в резултат на действието на няколко причини, дължащи се в основни линии на начина, по който тя се финансира, или на избора на акционерите или заинтересованите страни, които подкрепят и съпътстват изготвянето на напредничавите проекти със социално, икономическо и понякога технологично измерение, се структурира посредством различни правни форми (фондации, кооперативни дружества, взаимноспомогателни каси и др.) Комисията ще предложи мерки за усъвършенстване на съответните правни образувания с оглед оптимизиране на дейността им и улесняване на развитието им в рамките на единния пазар.	2011— 2012 г.	

Предложение № 38	: Комисията ще лансира обществено допитване (зелена книга) в областта на корпоративното управление, както и друго обществено допитване за възможностите за подобряване на прозрачността на информацията, която бизнесът предоставя, по-специално по отношение на социалния и екологичния аспект, както и във връзка със спазването на правата на човека. В резултат на тези допитвания могат да бъдат изготвени законодателни инициативи.	2011— 2012 г.	Интегрирана промишлена политика
2.5 Единен пазар в служба на потребителите			
Предложение № 39	През 2011 г. Комисията ще изготви многогодишен план за действие за развитие на европейски надзор на пазара. Също така, в контакт с митническите органи и органите за наблюдение на пазара на държавите-членки, Комисията ще изготви през 2011 г. насоки за митнически контрол във връзка с безопасността на продуктите. Комисията ще предложи и преразглеждане на директивата относно общата безопасност на продуктите, така че да се осигури съгласувана и ефикасна рамка за безопасността на потребителските стоки в ЕС.	2011 г.	Интегрирана промишлена политика
Предложение № 40	В началото на 2011 г. Комисията ще приеме законодателна инициатива за достъп до основните банкови услуги. Тя ще прикани банковия сектор да представи до края на 2011 г. инициатива за саморегулиране, насочена към увеличаване на прозрачността и съпоставимостта на банковите такси.	2011 г.	
Предложение № 41	До февруари 2011 г. Комисията ще предложи директива с цел създаване на интегриран единен пазар на ипотечни кредити с висока степен на потребителска защита.	2011 г.	
Предложение № 42	До края на 2010 г. Комисията ще приеме съобщение с цел установяване и премахване на данъчните пречки, пред които все още са изправени физическите лица.	2010 г.	Доклад за гражданството
Предложение № 43	През 2012 г. Комисията ще приеме предложение за изменение на регламента относно правата на пътниците при въздушния транспорт, в частност във връзка с отражението на неотдавнашната криза с исландския вулкан, а в случай на приемане на законодателното предложение относно пътнотранспортния сектор (автобусен транспорт) — съобщение относно правата на пътниците при всички видове транспорт.	2012 г.	Доклад за гражданството

3. Диалог, партньорство, оценка: инструментите за добро управление на единния пазар

Предложение № 44	Комисията и държавите-членки ще си сътрудничат за продължаване на развитието на вътрешния пазар, като засилят действията по оценка на достиженията на правото, в частност чрез прилагания понастоящем от държавите-членки и Комисията процес на „взаимна оценка“ на директивата за услугите. Опитът от този процес ще бъде приложен и към други ключови за единния пазар нормативни актове.		Интегрирана промишлена политика
Предложение № 45	В началото на 2011 г. Комисията ще представи стратегия за разширяване на информационната система за вътрешния пазар, така че през 2011 г. да бъдат обхванати други законодателни области и да бъде създадена реално действаща електронна мрежа „face to face“ на европейските администрации. Тази стратегия ще бъде предмет на законодателно предложение.	2011 г.	
Предложение № 46	През 2011 г. Комисията ще представи инициатива за използване на алтернативни начини за уреждане на споровете в ЕС. В тази връзка през 2011 г. Комисията ще приеме препоръка относно мрежата от механизми за алтернативно уреждане на спорове във връзка с финансовите услуги. С тези две инициативи се цели въвеждането на прости и с добро съотношение цена/ефикасност средства за извънсъдебни искове за разглеждане на трансграничните потребителски спорове. До 2012 г. Комисията ще предложи европейска онлайн система за разрешаване на конфликти във връзка с електронните трансакции. Освен това през 2010—2011 г. Комисията ще проведе обществено допитване за европейски подход по отношение на колективните искове с цел да се установят елементите, които биха могли да залегнат в правната рамка на Европейския съюз и в правния ред на отделните държави-членки.	2011 г.	Програма в областта на цифровите технологии за Европа Доклад за гражданството
Предложение № 47	В сътрудничество с държавите-членки Комисията ще разработи по-решителна политика за осигуряване на спазването на правилата в областта на единния пазар. Комисията се ангажира да подготви планове за транспониране и проектотаблица на съответствието за предвидените в настоящия Акт законодателни предложения, както и да намали средния период за разглеждане на случаите на нарушение. Комисията призовава държавите-членки да сведат дефицита на транспониране на директивите в областта на единния пазар до 0,5 %, както и да ѝ	2011 г.	

	предоставят таблиците си на съответствие с мерките за транспониране.		
Предложение № 48	При изготвянето и прилагането на текстовете Комисията ще засили консултациите и диалога с гражданското общество. Особено внимание ще бъде отделено на становищата на потребителите, неправителствените организации, профсъюзите, предприятията, спестителите, ползвателите и местните власти в рамките на консултации, предшествващи приемането на предложенията, и в частност предвид работата на експертните групи.	2011 г.	Доклад за гражданството
Предложение № 49	През 2010 г. Комисията ще продължи да насърчава обслужването на едно гише, информирайки гражданите и бизнеса и предоставяйки им достъп до услугата за помощ по въпроси, свързани с правата, които им предоставя единният пазар, като използва за тази цел връзка по интернет, по телефона или чрез личен контакт, както и като разгърне портала „Вашата Европа“ и го координира по-добре с „Europe Direct“. Комисията ще засили и партньорството си с държавите-членки, така че информация за националните правила и процедури също да бъде достъпна на „едно гише“.	2010 г.	Доклад за гражданството
Предложение № 50	В сътрудничество с държавите-членки Комисията ще засили неформалните инструменти за разрешаване на проблеми, в частност като консолидира проекта „EU-PILOT“, мрежата „SOLVIT“ и мрежата на европейските центрове на потребителите. По отношение на SOLVIT тя ще формулира през 2011 г. конкретни предложения въз основа на извършена през 2010 г. оценка. В по-дългосрочна перспектива тя ще разгледа условията за евентуално допълнително разгръщане на тези инструменти, както и за разработването на други алтернативни механизми за уреждане на спорове, като ги сближи във възможно най-голяма степен, така че с времето те да са в състояние да разглеждат по-добре всички свързани с единния пазар проблеми.	2011 г.	